

Міністерство освіти і науки
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Географічний факультет
Кафедра лісівництва

Звіт
виробничої практики із
технології лісогосподарського виробництва
напряму підготовки: «Лісове господарство»

Виконала студентка 5 курсу

Кленівська М.Ю.

Керівник: доц. Кічура В.П.

Національна шкала добре

Кількість балів 85; Оцінка: ECTS B

Члени комісії: Кічура В.П.
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Ужгород 2018

Зміст

Вступ

Розділ 1. Характеристика лісорослинних умов території проходження практики.....	4
1.1. Місцезнаходження і площа лісництва.....	4
1.2. Природньо-кліматичні умови.....	5
1.3. Основні показники та положення організації лісового фонду.....	5
1.4. Охорона лісу.....	6
1.5. Лісозахист.....	6
1.6. Використання лісу в рекреаційно - оздоровчих цілях.....	7
Розділ 2. Лісонасіннева база та її об'єкти. Вимоги до технології робіт із заготівлі насіння.....	8
Розділ 3. Лісорозсадницька справа. Технологія робіт при вирощуванні садібного матеріалу.....	11
Розділ 4. Технологія робіт при створенні нових лісів шляхом лісовідновлення й лісорозведення.....	15
4.1. Проектування об'єктів лісовідновлення.....	15
Розділ 5. Технологія робіт з формування насаджень та утримання їх в належному санітарному стані.....	19
Розділ 6. Технологія робіт під час збору основного урожаю деревинних ресурсів – рубок головного користування.....	24

Висновки

Додатки

ВСТУП

Виробнича практика з технології лісогосподарського виробництва впроваджена для ознайомлення студента зі всіма роботами, що виконуються у лісогосподарському підприємстві або хоча б у лісництві. Під час її проходження студенти отримують поглиблені навички і досвід з проведення робіт у лісовому фонді шляхом безпосереднього виконання, або участі виконання ними лісогосподарських заходів, що намічені лісовпорядкуванням у конкретному лісогосподарському підприємстві.

Мета практики: Вивчення і ознайомлення з основними заходами, які виконуються підприємством у ході ведення лісового господарства. Також вивчення проектної, програмної і виробничо-фінансової документації підприємства, що є основними програмами, що відображають виконання робіт і об'єм заготовленої продукції.

Завдання практики: Ознайомлення та безпосередня участь у лісогосподарських заходах, що здійснюються підприємством у відповідності з циклом від створення насадження до його рубання. При цьому важливим є вивчення та опис послідовності проведення лісогосподарських заходів і видів виконуваних робіт відповідно до створення й формування лісових насаджень.

РОЗДІЛ 1

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОРΟΣЛИННИХ УМОВ ТЕРИТОРІЇ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

1.1. Місцезнаходження і площа лісництва

Волосянківське лісництво загальною площею 3339,1 га, входить до складу ДП «Великобerezнянський лісгосп» і розташоване в східній його частині на території Великобerezнянського адміністративного центру. Контора лісництва знаходиться в с.Волосянка Великобerezнянського району Зкарпатської області, на відстані 70 км від контори лісгоспу та районного центру. Територія лісництва розділена на одну майстерську діляницю та 7 майстерських обходів.

1.2. Природньо-кліматичні умови

Згідно лісорослинного районування територія лісництва відноситься до 6-го лісорослинного району(буково – ялицеві ліси Воловецької Верховини) і 10-го (буково - гірські ліси Підполонинського хребта) з висотою над рівнем моря від 300 – 1000 м (П.І. Молотков, І.Ф. Федець 1968р). Тривалість вегетаційного періоду 195 днів.

Середньорічна температура повітря +8,4 °С, мінімальна – 27,7 °С, максимальна + 37°С. Пізні весняні заморозки можливі до 25 травня, а ранні осінні – з 15 вересня. Середньорічна кількість опадів 811 мм. За час вегетаційного періоду випадає 54% опадів.

Середня глибина промерзання ґрунту 40 см, максимпльна 90 см. Постійний сніговий покрив встановлюється з 15 грудня місяця. Сніг тане з 15 березня по 20 квітня. Вітри переважають південно – східних та південно – західних (осінь, зима), південних та південно – західних напрямлень (весна, літо).

По своєму географічному положенню територія лісництва знаходиться на межі двох кліматів: з однієї сторони вологий атлантичний, зменшуючий континентальність, з другої – материковий європейської рівнини.

Переважаючі типи ґрунтів в лісництві є бурі гірсько – лісові сформовані на продуктах вивітрювання під наметом грабово – букових та букових насаджень.

1.3. Основні показники та положення організації лісового фонду

Згідно середніх таксаційних показників панівною породою є бук лісовий, який займає 48,9 % вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок, середній вік – 73 роки, середній клас бонітету – 1А, 3, середня повнота – 0,70, середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель – 343 м3.

Основними лісотворними породами, крім бука є: хвойні – сосна, ялина (6 %), ялиця (5 %); твердолистяні – клен; м'яколистяні – вільха. В тому числі серед них представлені граб звичайний, псевдотсуга Мензиса, ясен звичайний та вузьколистий, дуб звичайний та скельний, клен-явір, клен гостролистий, береза повисла.

Основна маса деревостанів має відносну повноту 0,6-0,8, бонітет 1–3 і зростає переважно на покатах і стрімких схилах. У віковому відношенні структура вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок вкрай нерівномірною. Так, середньовікові деревостани складають по площі 66%, молодняки – 15%, стиглі і перестійні – 13% і пристигаючі – 6%.

Виходячи з існуючого поділу лісів на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період утворені наступні господарські частини:

- ліси природоохоронного призначення з особливим режимом користування в горах;

- ліси природоохоронного призначення з обмеженим режимом користування в горах.

При утворенні господарств та господарських секцій лісовпорядкування виходило з породного складу насаджень, їхньої продуктивності, походження та їх особливостей, що зумовлюють необхідність застосування різних нормативів і систем господарських заходів, а також цілей ведення лісового господарства, визначених основними положеннями організації і розвитку лісового господарства області.

Підставою для поділу насаджень однієї панівної деревної породи на декілька госпсекцій стали суттєві відмінності в продуктивності, віці стиглості, рельєфу.

Віднесення не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок до тієї чи іншої господарської секції проводиться за породою, що проектується до лісовідновлення. Вік стиглості для основних лісоутворюючих порід відповідає оптимальному віку рубок в лісах України.

1.4. Охорона лісу

Розподіл площі лісництва за класами пожежної небезпеки наступний:

I клас - 652,9 га, чи 19,6 %

II клас - 345,8 га, чи 10,4 %

III клас - 999,7 га, чи 29,9 %

IV клас - 1297,0 га, чи 38,8 %

V клас – 43,7 га, чи 1,8 %

Усього : 3339,1 га, чи 100 %

1.5. Лісозахист

Санітарний стан лісів лісництва в даний час слід вважати задовільним, про що свідчить незначна кількість пошкоджених насаджень. З хвороб найбільше поширення мали: коренева губка на площі 204,0 га, де запроектовані санітарно - оздоровчі заходи.

В залежності від появи і розвитку шкідників та хвороб лісу, зміни санітарного стану насаджень, обсяги лісозахисних заходів повинні уточнюватись та корегуватись.

1.6. Використання лісу в рекреаційно - оздоровчих цілях

На території лісництва в рекреаційно – оздоровчих цілях використовується: національний природний парк (зона регульованої рекреації) загальною площею 738, 1 га. В цілому територія рекреаційних лісів характеризується високою естетичною оцінкою, закритим типом ландшафту.

РОЗДІЛ 2

ЛІСОНАСІННЄВА БАЗА ТА ЇЇ ОБ'ЄКТИ. ВИМОГИ ДО ТЕХНОЛОГІЇ РОБІТ ІЗ ЗАГОТІВЛІ НАСІННЯ

Цикл заходів з вирощування деревостанів розпочинається організацією об'єктів лісонасіннєвої бази з природних та штучно створених насаджень, о мають цінні спадкові ознаки і призначені для заготівлі лісового насіння. Разом такі об'єкти складають постійну лісонасіннєву базу (ПЛНБ) і повинні забезпечувати потреби лісогосподарського виробництва в заготівлі лісонасіннєвої сировини відповідно до запланованих обсягів закладання розсадників, садіння та висівання лісу.

До об'єктів постійної лісонасіннєвої бази належать генетичні резервати, плюсові насадження і плюсові дерева, постійні й тимчасові лісонасіннєві ділянки, архівно-маточні, насіннєві, клонові, родинні, родинно-клонові, клоново-родинні та гібридні плантації). Технологія робіт по заготівлі насіння може дещо відрізнятись. Однак, загальна схема і послідовність етапів здійснення робіт, вимоги до їх виконання є спільними для всіх об'єктів ПЛНБ.

Заготівля лісового насіння має відбуватись з дотриманням насіннєвого районування. Насіння необхідно збирати роздільно за господарськими групами типів лісу із врахуванням селекційної структури та формового різноманіття того чи іншого виду. За лісорослинними умовами ділянки, де створюється ліс і де заготовляється насіння, мають бути якомога (допускається різниця не більше однієї градації за трофотопом і гігротопом). Загальні вимоги до заготівлі лісового насіння полягають у його зборі з кращих місцевих природних популяцій; в забезпеченні максимального збору насіння у насіннєві роки з метою його використання в неврожайні періоди; у використанні , за відсутності природних деревостанів, насіння цінних штучних насаджень відомого походження.

Лісонасіннева база складається з 2 постійних лісонасінневих ділянок та 5-ти плюсових дерев модрини європейської. Лісонасінневі ділянки закладені в насадженнях таких порід як: дуб звичайний, бук лісовий, модрина європейська, клен-явір. Загальна площа лісонасінневих ділянок складає - 2,8 га. Щорічно в лісництві заготовляється не менше 30 кг насіння лісових порід. Посадковим матеріалом господарство забезпечує себе повністю.

Таксаційні характеристики плюсових дерев наведені в таблицях 2.1.

Таблиця 2.1

Плюсові дерева модрини європейської у Волосянківському лісництві

№ підприєм/ Держ.реєстер	Походження	Вік,роки	Висота,h	Діаметр,d
4/22	Штучне	97	33	60
5/23	Штучне	97	33	72
1/19	Штучне	97	37	68
2/20	Штучне	97	38	52
3/21	Штучне	97	32	64

Відомість інвентаризації плюсових дерев по Волосянківському лісництву та паспорт плюсового дерева модрини європейської наведені у додатку А.

Отже, отримання насіння дерев та чагарників заготовляють лісонасінну сировину – шишки та плоди. Їх збирають на ПЛНД, ТЛНД, плюсових дерев, лісосіках головного користування, а також на інших об'єктах, які за результатом фенологічних спостережень, та попередніх обстежень визнані придатними для заготівлі лісонасінної сировини. Сировину заготовляють у терміни, які забезпечують отримання високоякісного посівного матеріалу.

РОЗДІЛ 3

ЛІСОРОЗСАДНИЦЬКА СПРАВА. ТЕХНОЛОГІЯ РОБІТ ПРИ ВИРОЩУВАННІ САДИБНОГО МАТЕРІАЛУ

Розсадником - називають підприємство або спеціалізовану його частину, призначену для вирощування садивного матеріалу деревних та чагарникових порід, який в подальшому використовують для лісорозведення і штучного лісовідновлення, озеленення міст і створення захисних лісових насаджень і плодкових садів. Розсадники бувають тимчасові і постійні. Термін дії тимчасових розсадників до 5 років. Зазвичай вони невеликих розмірів. Постійні розсадники розраховані на тривалий термін функціонування (більше 5 років). Площа їх може складати від декількох до 30 і більше гектарів. Краще підходять ґрунти слабо- і середньо підзолисті, супіщані чи легко суглинисті з вмістом гумусу в перегнійному шарі більше 2 %.

За своєю структурою постійний лісовий розсадник складається з продукуючої і допоміжної частини. У продукуючу частину входять посівне, шкільне і маточне відділення. Посівне ділення складає частину площі розсадника призначену для посіву насіння і вирощування з нього сіянців. Шкільне відділення - частина площі розсадника призначена для вирощування саджанців. Маточне відділення частина площі розсадника де вирощують дерева і чагарники для одержання живців і насіння. При вирощуванні посадкового матеріалу в лісових розсадниках здійснюють цілий комплекс необхідних агротехнічних операцій і прийомів.

Технологія вирощування посадкового матеріалу складається з комплексу агротехнічних прийомів і способів. Вона містить технологію основного обробітку ґрунту, сівозміни, застосування відповідних видів, способів і схем посівів, норми висівання, терміни сіви, заходи по догляду за сходами і посівами, викопування, зберігання і транспортування сіянців.

Обробіток ґрунту в полях сівозмін. Правильний та своєчасний обробіток ґрунту – це один з дуже важливих заходів високої агротехніки в розсаднику. Він поліпшує агрофізичні властивості, водний, повітряний і тепловий режим ґрунту, забезпечує знищення бур'янів та шкідників на полях. Обробіток ґрунту проводиться також з метою покращення умов для активної діяльності аеробних мікроорганізмів і здійснюється на глибину розгалуження основної маси коренів вирощуваного садивного матеріалу.

Удобрення ґрунту. Поживні речовини витрачаються на утворення органічної маси садивного матеріалу і разом з ним вилучається з розсадника. Крім того, на кореневій системі садивного матеріалу налипає певна кількість ґрунту. Природно, що внаслідок цього потенційна і реальна родючість ґрунтів знижується. Слід зазначити, що поступово руйнує агрегатний стан, погіршує структуру ґрунту систематичний обробіток ґрунту машинами і знаряддями. Усунення цих негативних явищ можливе лише при впровадженні сівозмін і внесенні добрив.

В розсадниках застосовуємо органічні і мінеральні добрива. Органічне добриво (низинний торф) вносимо восени перед основною оранкою.

Технологія вирощування сіянців у відкритому ґрунті лісового розсадника.

Технологія вирощування сіянців деревних і чагарникових порід – це сукупність агротехнічних прийомів та операцій, які забезпечують вирощування в лісовому розсаднику садивного матеріалу заданої якості. Вона включає: основний і передпосівний обробіток ґрунту, застосування сівозмін з паровими полями, системи гербіцидів для знищення бур'янів, внесення мінеральних і органічних добрив, передпосівний обробіток насіння, визначення строків та схем його сівби, норми висіву, глибини загортання насіння, комплекс заходів по догляду за вирощуваними рослинами, включаючи хімічний догляд, механічне прополювання, викопування садивного матеріалу з його вибиранням, сортуванням, прикопуванням і транспортуванням.

Велике значення має норма висіву насіння. Під нею розуміють мінімальну кількість насіння певної породи у вагових одиницях (грамах), яку необхідно висіяти на 1 пог. м посівного рядка, щоб отримати максимальну кількість доброякісних (стандартних) сіянців. Норми висіву встановлені для насіння 1-го класу його якості. Слід зауважити, що збільшення встановлених норм висіву призводить до перевитрати насіння та загушення посівів, що в свою чергу негативно впливає на якість садивного матеріалу (сіянці мають тонкі стовбурці та слабку кореневу систему). Зменшення цих норм призводить до одержання зріджених посівів, а це в свою чергу – до зниження виходу сіянців. При цьому збільшуються затрати на вирощування лісового садивного матеріалу.

У Волосянківському лісництві наявні два розсадники, які знаходяться у кварталі 17, виділ 10. За тривалістю функціонування – тимчасові. За принципом організації вони є під наметовими, тобто такими, що закладені у зріджених деревостанах. Це дає змогу отримати якісний садивний матеріал із покращеними спадковими властивостями. В одному розсаднику знаходиться посів ялиці білої (0,007 га, посів 2014 року), а в іншому шкілька ясена звичайний (0,004 га, 2014 р.). Вирощуваний садивний матеріал в подальшому використовується підприємством для лісорозведення.

Таблиця 3.1

Квартал	Виділ	Порода	Площа, га	Висів, роки	Тривалість функціонування
17	10	Ясен звичайний	0,004	2014	тимчасовий
17	10	Ялиця біла	0,007	2014	тимчасовий

В лісовому розсаднику Волосянківського лісництва (квартал 17 виділ 10):

- Основний обробіток ґрунту – копання лопатою вручну;
- Передпосівний обробіток – рихлення сапою на глибину 20 см;
- Спосіб висівання – вручну;
- Схема висівання - рядками;

- Післяпосівний обробіток ґрунту – прополювання

Стан посівів - задовільний.

Існуючі в лісгоспі розсадники повністю забезпечують потребу в садивному матеріалі.

Потреба у садивному матеріалі за головними породами на 2017 рік: ялиця біла (1980 штук), модрина європейська (440 штук), клен-явір (1590 штук), бук лісовий (3900 штук) (Додаток Б, В).

Облік і оцінку здійснюють, починаючи від їх технічного приймання до переведення у вкриті лісовою рослинністю землі, керуючись вимогами «Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів». Стан лісокультурних об'єктів оцінюється як «дуже добрий», «добрий», «задовільний», «незадовільний». Атестація незімкнутих культур здійснюється шляхом натурного обстеження і окомірної таксації.

Переведення лісових культур у вкриті лісовою рослинністю землі здійснюється за умови досягнення відповідної зімкнутості крон, густоти та висоти.

Отже, основним принципом створення і вирощування лісових культур є відтворення на більшості площ корінних, близьких до структури природних, високопродуктивних і біологічно стійких. Заходи з відтворення лісів, які визначаються у виробничо-фінансовому плані, виконуються лісгоспом в повному обсязі. Існуючі в лісгоспі розсадники повністю забезпечують потребу в садивному матеріалі.

РОЗДІЛ 4

ТЕХНОЛОГІЯ РОБІТ ПРИ СТВОРЕННІ НОВИХ ЛІСІВ ШЛЯХОМ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ Й ЛІСОРОЗВЕДЕННЯ

Технологія вирощування лісових культур — це система агротехнічних, лісівничих, біологічних, санітарно-захисних та інших заходів, спрямованих на створення та вирощування, лісових культур з використанням машин, механізмів, матеріалів, та організація їх виконання.

Агротехнічні прийоми створення лісових культур визначаються характером рельєфу, типом лісорослинних умов, категорією лісокультурної площі, лісівничі — формуванням насадження відповідно до його цільового призначення, біологічні — використанням засобів боротьби зі шкідниками, санітарно-захисні — проведенням санітарно-вибіркових рубок та інших заходів для оздоровлення лісових насаджень.

Залежно від категорії лісокультурної площі та головної породи, що культивується, розробляють типові технологічні карти створення лісових культур, де наводяться всі операції щодо їх створення та вирощування — від обробітку ґрунту до останнього догляду за культурами з зазначенням затрат на створення лісової культури.

4.1. Проектування об'єктів лісовідновлення

Проекти лісових культур і промислових плантацій розробляються постійними лісокористувачами, які здійснюють планування, організацію, ведення лісового господарства і використання лісових ресурсів, або, з їх замовленням, спеціалізованими підрозділами, з урахуванням господарського призначення лісів і природно-кліматичних умов.

Проектом передбачаються основні агротехнічні вимоги до створення лісових культур і промислових плантацій, визначаються лісорослинні умови та місцезнаходження, методи і способи створення лісопосадок, розміщення, схеми змішування, витрати садивного (посівного) матеріалу тощо, а також складається картографічний матеріал.

Проекти лісових культур розробляються в залежності від тривалості періоду підготовки площі і обробітку ґрунту за 1 - 2 роки до садіння (висівання) лісу, але, як правило, в рік, що передує проведенню робіт, а в окремих випадках, при можливості освоєння свіжих зрубів - в рік (сезон) садіння лісу.

В залежності від природних і економічних умов, лісовідновлення здійснюється штучним, природним і комбінованим способами.

Штучне лісовідновлення здійснюється шляхом створення лісових культур (залісення) і проектується на зрубках, згарищах тощо, де природне поновлення головної породи відбувається незадовільно або неможливе.

Лісовідновлення шляхом природного поновлення здійснюється на зрубках, де є достатнє та якісне попереднє поновлення лісу або його можливо досягнути в найближчі 1-2 роки. Тому під природне поновлення передбачають відводити, в першу чергу, такі площі: зруби з достатньою кількістю життєздатного самосіву й підросту головних і супутніх порід, що відповідають корінним типам деревостанів;

- зруби, згарища тощо в місцевостях з порівняно багатими лісорослинними умовами, де здійснення заходів щодо сприяння природному поновленню буде достатнім для наступного відновлення господарсько цінних порід і формування високопродуктивних насаджень;

- зруби в деревостанах, де забезпечується успішне порослеве і насіннево-порослеве відновлення (зруби вільхи, верби, осока в усіх лісорослинних зонах, а також інших листяних порід у байрачних лісах I і II генерації), а вирощені молодняки відповідатимуть цільовому призначенню лісів.

Під природне поновлення проектується також площі, на яких створення лісових культур неможливе або недоцільне з технічних і економічних міркувань: площі з високим рівнем радіоактивного забруднення, частково заболочені зруби або невеликі за площею ділянки.

Садивний матеріал і лісове насіння, призначені для створення лісових культур і захисних насаджень повинні відповідати умовам лісонасінного районування, а також вимогам чинної нормативної документації.

Садивний матеріал винен бути вирощений у ґрунтово-кліматичних умовах, аналогічних або близьких до умов лісокультурної площі, а насіння - зібране на постійних лісонасінних плантаціях, ділянках та інших об'єктах лісонасінної бази у відповідних типах лісу.

За даними відомості проектів лісових культур, лісових плантацій і природного поновлення, на зрубках 2016 року було проведено заходи зі збереження і сприяння природному поновленню – введення біогрупами недостаючи порід в місцях відсутності природного поновлення. Було запроектовано 3 ділянки для лісовідновлення, загальною площею 6,1 га. Потреба у садивному матеріалі за головними породами на 2017 рік: бук лісовий (3900 штук), ялиця біла (9800 штук), модрина європейська (280 штук).

Проекти лісових культур, лісових плантацій і природного поновлення на 2017 рік по Волосянківському лісництву наведений в додатку Г.

Природне поновлення насадження у кварталі 25, виділу 5, площею 1,1 га, у типі лісу – ДЗБ. Характеристика ділянки – зруб 2016р., висота н.р.м. 650м, ґрунти бурі гірськолісові, склад рубки 10 Бкл. Наявність підросту: бука – 7200, стан – задовільний. Намічені заходи – Введення біогрупами недостаючи порід в місцях відсутності природного поновлення. Яцб – 900 шт, Мдє – 40 шт. Передбачуваний склад насадження – 9Бкл1Яцб+Мдє.

Природне поновлення насадження у кварталі 2, виділу 29, площею 2,0 га, у типі лісу – ДЗБЯП. Характеристика ділянки – зруб 2015р., висота н.р.м. 600м, ґрунти бурі гірськолісові, склад рубки 10 Бкл. Наявність підросту: бука, ялиці та явору, стан – задовільний, походження – насіннєве. Намічені заходи – Введення біогрупами недостаючи порід в місцях відсутності природного поновлення. Яцб – 1900 шт, Бкл – 400 шт, Яв – 200 шт, Мдє – 40 шт.

Передбачуваний склад насадження – 6 Яцб3Бкл1Яв+Мде

Природне поновлення насадження у кварталі 9, виділу 2, площею 0,6 га, у типі лісу – ДЗБ. Характеристика ділянки – зруб 2016р., висота н.р.м. 800м, ґрунти бурі гірськолісові. Наявність підросту: бука –10 Бкл, стан – задовільний. Намічені заходи – Введення біогрупами недостаючи порід в місцях відсутності природного поновлення. Яцб – 700 шт, Ясзв – 1500 шт. Передбачуваний склад насадження – 9Бкл1Яцб+Ясзв.

Проект природного поновлення на 2017 рік по Волосянківському лісництву наведено у додатку Д.

РОЗДІЛ 5

ТЕХНОЛОГІЯ РОБІТ З ФОРМУВАННЯ НАСАДЖЕНЬ ТА УТРИМАННЯ ЇХ У НАЛЕЖНОМУ САНІТАРНОМУ СТАНІ

Рубки догляду за лісом полягають у періодичному вирубуванні дерев, подальше збереження яких в складі насаджень недоцільне.

Головними завданнями рубок догляду є: поліпшення якості і породного складу насаджень; збереження і посилення екологічних (захисних, водоохоронних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих, рекреаційних), естетичних та інших властивостей лісу; підвищення стійкості та продуктивності насаджень; створення умов для скорочення термінів вирощування технічно стиглої деревини;

До рубки в першу чергу призначаються:

- ділянки на яких зростають хворі і пошкоджені дерева;
- культури і природні молодняки цінних порід, які пригнічуються небажаними деревними та чагарниковими породами;
- змішані деревостани з головною і другорядними породами в одному ярусі;
- деревостани, в яких є світлолюбиві породи (дуб, ясень, модрина, сосна тощо);
- складні деревостани; чисті перегущені молодняки цінних порід;
- молодняки насіннево-порослевого походження;
- перегущені насадження; деревостани з куртинним розміщенням дерев, якщо в окремих групах існує загроза пригнічення головних порід другорядними або у разі перегущеності чистих куртин.

У чистих насадженнях до рубки догляду призначаються перш за все ділянки перегущених деревостанів з великою кількістю відсталих за ростом дерев, що мають стовбури з наявністю вад, а також насадження неоднорідні за походженням та молодняки з уповільненим ростом. У змішаних

насадженнях рубки призначаються на ділянках, на яких другорядні (небажані) породи негативно впливають на ріст головних.

У чистих і змішаних деревостанах із куртинним розміщенням дерев рубки догляду призначаються незалежно від їх загальної зімкнутості і повноти, якщо в окремих групах є небезпека затінення головних порід другорядними або насінневих екземплярів порослевими, а також у разі значної загушеності чистих куртин.

Рубки догляду за інших рівнозначних умов призначаються в першу чергу в насадженнях вищих бонітетів. У насадженнях V і нижчих бонітетів вони, як правило, не проводяться.

Рубки догляду за лісом поділяються на такі види: освітлення, прочистка, проріджування, прохідна рубка.

Рубки освітлення формують насадження бажаного складу та густоти, забезпечують таку участь головної породи в насадженні, яка відповідає конкретним лісорослинним умовам та призначенню створюваного насадження.

Рубки прочищення забезпечують склад і форму деревостану (відрізняються від освітлення тим, що створюють рівномірне розміщення дерев головної породи на площі, формують оптимальну структуру майбутнього деревостану, регулюють кількісне співвідношення між окремими породами).

Рубки проріджування створюють умови для формування стовбура і крони кращих дерев (головна увага приділяється якості і структурі насадження; в окремих випадках, якщо співвідношення порід у складі насаджень небажане, то продовжується його поліпшення, формується другий ярус у складних деревостанах);

Прохідні рубки призначені для створення умов щодо збільшення приросту кращих дерев, підвищення товарності насаджень та скорочення термінів вирощування технічно стиглої деревини (продовжується поліпшення складу, структури та підвищення стійкості деревостану).

Під час догляду за насадженнями застосовується переважно комбінований метод рубок, який поєднує принципи низового та верхового доглядів. В основу цього методу покладено розподіл дерев за їх господарськими і біологічними ознаками на три категорії: кращі (цільові), допоміжні (корисні) та ті, що підлягають видаленню.

Для подальшого росту залишають кращі дерева, як правило, головних порід насінневого походження. Такі дерева повинні бути здоровими, мати прямі, повнодеревні, без сучків стовбури, правильно сформовані крони, добре укорінення. Залежно від цільового призначення насаджень ознаки кращих дерев можуть бути іншими.

До категорії допоміжних належать підгінні та ґрунтополіпшуючі дерева, що сприяють очищенню кращих дерев від сучків, формуванню їх стовбурів і крон, виконують ґрунтозахисні функції. Вони можуть бути в будь-якій частині намету або утворювати другий ярус. До цієї категорії належать дерева всіх порід і класів росту, що ростуть на галявинах та у "вікнах", якщо вони не віднесені до категорії кращих, а також дуплисті дерева (для гніздування корисної лісової фауни), чагарники та дерева підліскової форми. У чистих насадженнях до таких дерев належать відсталі в рості, але життєздатні дерева головних порід.

До дерев, що підлягають вирубуванню, належать:

- дерева, що заважають росту та формуванню крон кращих і допоміжних дерев;
- дерева, що мають широкі низькоопущені, з товстими сучками крони та низькоякісні сильнозбіжисті стовбури;
- порослєві дерева, що пригнічують життєздатні насіннєві дерева головних порід; окремі кращі екземпляри однорідних за ростом і якістю дерев густих груп;
- дерева-двійчатки, розвилки, багатOVERХІВКОВІ, сильно викривлені, з великими пасинками та з іншими вираженими вадами і пошкодженнями, якщо вони заважають росту кращих дерев.

Під час рубок догляду всіх видів видаляють також дерева, що підлягають санітарній рубці. Деревя, що підлягають видаленню, можуть належати до всіх класів росту і бути у всіх ярусах насадження.

Розрізняють такі інтенсивності зріджування:

- слабка – вирубка до 15 відсотків запасу деревостану;
- помірна – 16-25 відсотків;
- сильна – 26-35 відсотків;
- дуже сильна – більше 35 відсотків.

Порівняльна характеристика обсягі рубок догляду в Волосянківському лісництві наведені в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1

**Порівняльна характеристика обсягів рубок догляду в
Волосянківському лісництві ДП «Великобerezнянський лісгосп»**

Показники	Види рубок догляду				
	освітлення	прочищення	проріджування	прохідні рубки	разом
Запроектований щорічний обсяг рубок:					
- площа, га	17,5	4,5	5,8	34,3	62,1
- загальний запас, що вирубується, м3	52	53	128	688	921
в т.ч.: ліквіду, м3	-	-	115	554	669
ділової, м3	-	-	-	55	55
Фактично виконано, (середній показник за останні роки):					
- площа га	15,4	4,3	-	-	19,7
- загальний запас, що вирубується, м3	63	58	-	-	121
в т.ч.: ліквіду, м3	-	-	-	-	-
ділової, м3	-	-	-	-	-
Фактичне виконання порівняно до проекту (за загальним запасом), %	121%	109%			

Звіт про використання лісосічного фонду за вересень місяць 2017 року по Волосянківському лісництву наведено у додатку Е.

Обсяги санітарних рубок і прибирання захаращеності в Волосянківському лісництві ДП Великобerezнянський лісгосп наведені в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2

**Обсяги санітарних рубок і прибирання захаращеності в
Волосянківському лісництві ДП «Великобerezнянський лісгосп»**

Показники	Санітарні рубки		очищення від захаращеності
	Суцільні	вибіркові	
Запроектований щорічний обсяг рубок:			
- площа, га	37,8	82,0	178,6
- стовбурний запас, м3	5140	1552	670
Фактично виконано, в середньому за останні роки:			
- площа, га	13,9	26,9	
- стовбурний запас, м3	1550	920	
Фактичне виконання порівняно до проекту, %	36%	32%	

В лісництві санітарно-оздоровчі заходи проводяться в сухостійному і пошкодженому лісі, для них прийняті наступні терміни проведення: суцільні санітарні рубки – 2 роки; вибіркові санітарні рубки в хвойних деревостанах – 2 роки; в інших – 5 років.

Інформація про заплановані л/г заходи на 2017 рік наведено у додатку Є.

Отже, для формування створених насаджень та утримання їх в належному санітарному стані забезпечується, в основному, проведенням доглядових рубань. Для кожного виду цих рубань застосовуються відповідні технології здійснення робіт. В цілому технологічний процес проведення доглядових рубань має сприяти у досягненні загальних цілей формування насаджень, зокрема: досягнення оптимальних показників породного складу деревостанів; досягнення оптимальних показників продуктивності та якісного складу насаджень впродовж всього періоду вирощування й забезпечення невиснажливості та безперервності використання їх ресурсного та екологічного потенціалу.

РОЗДІЛ 6

ТЕХНОЛОГІЯ РОБІТ ПІД ЧАС ЗБОРУ ОСНОВНОГО УРОЖАЮ ДЕРЕВИННИХ РЕСУРСІВ – РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ

Завершальним і чи не найважливішим етапом у вирощуванні одновікових або умовно – одновікових насаджень є збір основного урожаю, заготівля деревини під час рубок головного користування. Кількість та якість зібраного урожаю слугує у певній мірі оцінкою праці лісівників кількох поколінь. Тому, на цьому етапі важливо приділити максимум уваги техніко – технологічному процесу при здійсненні рубок головного користування. Необхідно забезпечити, щоб вирощений деревинний ресурс був без втрат заготовлений і в подальшому раціонально використаний. Не менш важливим завданням цього етапу є закладання основи створення майбутніх лісів. Зважаючи на це, ще до головного рубання, знаючи тип лісу й сформоване в ньому насадження (материнське), визначають систему, вид і спосіб рубки головного користування, котрі сприяли б успішному відновленню майбутніх корінних деревостанів.

У Карпатському регіоні застосовують вибіркові, поступові, суцільні та комбіновані системи рубок. Для кожної системи можуть застосовуватись різні види та способи рубок. При виборі системи, видів та способів рубок на ділянках лісових насаджень, які призначають до головного рубання, враховують лісистість водозборів; лісорослинні умови; біологію деревних порід, які складають деревостан і створюють його структуру; наявність підросту; стрімкість схилів і стійкість ґрунтів проти ерозії та інші особливості. В загальному, для гірської місцевості дотримуються принципу, що на кожному водозборі площею до 2 тис.га повинно залишитися не менше як 65% вкритих лісовою рослинністю земель.

Різноманіття систем, видів і способів рубок головного користування потребує застосування диференційованих вимог до технологічних схем і

процесів, які стосуються виконання лісосоічних робіт, заходів зі збереження ґрунту, очищення місць рубок та відновлення лісу. Ці вимоги відображені в « Правилах рубок головного користування в гірських лісах Карпат » та в картах технологічного процесу розроблення лісосіки. Зазвичай, карта технологічного процесу складається для кожної лісосіки та в установленому порядку погоджується й затверджується. Її вимоги є обов'язковими для виконання під час проведення рубок.

Комплекс лісосоічних робіт, включаючи підготовку лісосік до рубки, проводиться способами, які виключають або обмежують негативний вплив на стан лісів та їх відтворення.

На кожну лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з урахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. У технологічній карті міститься перелік підготовчих робіт, визначається схема розробки лісосіки з нанесенням на неї виробничих об'єктів, устаткування, доріг, волоків, способи проведення лісозаготівельних операцій (звалювання дерев, обрубкування сучків, трелювання, спуск, кряжування, сортування, штабелювання, навантаження деревини, очищення місць рубок), установлюється черговість розробки пасік, передбачаються заходи щодо охорони праці та визначаються природоохоронні вимоги (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо) додаток 3.

Заготівля недеревинної продукції лісу. Згідно програми практики на лісовому підприємстві ми були ознайомлені з статтями 62 і 64 Лісового кодексу України.

До недеревної продукції лісу згідно з лісовим кодексом України(2006), відносять другорядні лісові матеріали (живиця, пні, кора, зелень, деревні соки) та побічні лісові користування(випасання худоби, розміщення пасік, заготівля дикорослих плодів, горіхів, ягід, лікарських рослин, збирання лісової підстилки, заготівля очерету).

Нормативно-правовими актами з ведення лісового господарства може бути передбачена заготівля інших другорядних лісових матеріалів та здійснюватися інші види побічних лісових користувань. Ліміт використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійсненні побічних лісових користувань встановлюється органами виконавчої влади за поданням обласних управлінь лісового і мисливського господарства погодженими з територіальними органами центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища.

Заготівля недеревної продукції лісу повинна здійснюватися без заподіяння шкоди лісу.

Заготівля другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань для потреб виробничої і комерційної діяльності відносяться до спеціального використання проводиться за плату на підстав і спеціального дозволу - лісового квитка і тільки у межах відведення земельних ділянок лісового фонду, збір громадянами у лісах дикорослих трав'янистих рослин квітів, грибів, ягід, горіхів та інших плодів, для власного споживання проводиться безкоштовно.

Побічні користування не ревізійний період не проектується. Випас худоби на лісництві не проектується в зв'язку з належністю всієї території лісництва до категорії охоронних лісів. Підсочка лісу і другорядних лісових матеріалів на ревізійний період не проектується.

ВИСНОВКИ

Під час виробничої практики у Волосянківському лісництві під керівництвом Іваника Ю.М. – головного лісничого відділення, я ознайомилася з специфікою ведення лісового господарства на підприємстві та заходами які при цьому виконуються. Взяла участь у лісогосподарських, а заходах, що здійснюються в лісництві. Ознайомилася з проектною, програмною і виробничо-фінансовою документацію підприємства.

Аналізуючи роботу Волосянківського лісництва можна заключити, що підприємство веде лісове господарство у відповідності із господарською структурою лісового фонду. Щорічно в лісництві заготовляється не менше 30 кг насіння лісових порід, томк посадковим матеріалом господарство забезпечує себе повністю.

Вчасне проведення робіт по залісненню зрубів, ввід до складу лісів господарсько-цінних порід, що сприяє збагаченню породного складу лісів. За даними відомості проектів лісових культур, лісових плантацій і природного поновлення, на зрубках 2016 року було проведено заходи зі збереження і сприяння природному поновленню – введення біогрупами недостаючи порід в місцях відсутності природного поновлення. Було запроектовано 3 ділянки для лісовідновлення, загальною площею 6,1 га.

Вчасне проведення доглядових рубань для формування насаджень та утримання лісів у належному санітарному стані впродовж усього періоду вирощування проведенням санітарних, лісовідновних і реконструктивних рубок.

ПАСПОРТ
плюсового дерева № 21 (за реєстром)

Порода Модрина європейська

Номер 21

за державним реєстром

3

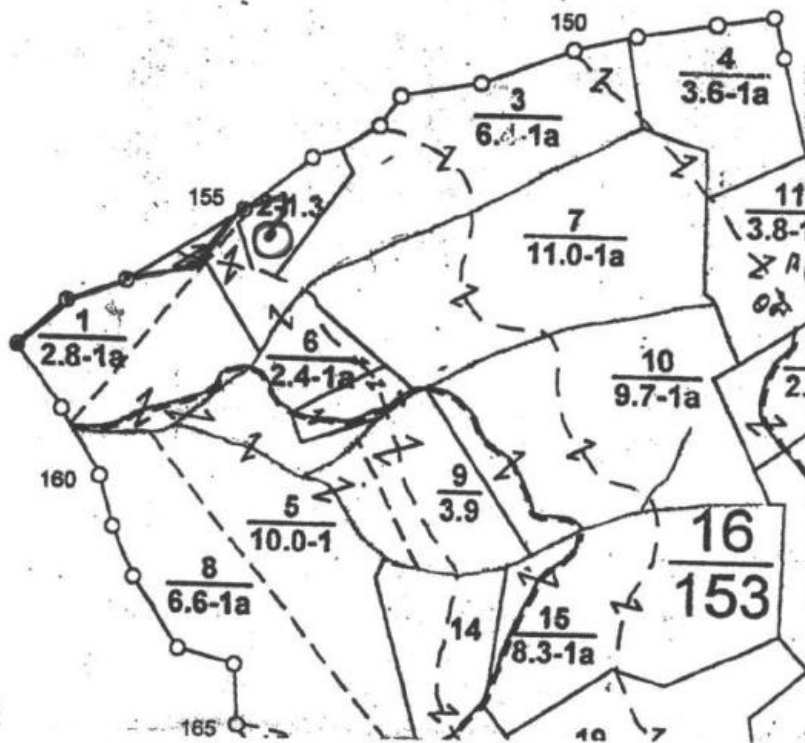
за л/г підприємством

I. Місцезростання дерева:

1. Область Закарпатська 2. Район Виноградівський
3. Підприємство л/г ДП "Вінницьке ЛГ"
4. Лісництво Володимирівське 5. Урочище, дача с. Тихий яр
6. Квартал № 16 7. Ділянка 2 8. ВНРМ, м 730

номер і площа

9. Схематичний план кварталу (мірило 1:20 000) із зазначенням місцезнаходження дерева та даними прив'язки його до квартального стовпа

№ точок	Висота	Рівн.
1-2	43	90
2-3	68	80
3-4	69	90
4-5	49	30
5-6	13	30
6-7	324	17
7-8	49	30
8-9	44	33
9-10	49	23
10-11	104	6
11-12	195	20
12-13	197	30
13-14	121	13
14-15	240	12

Умовні позначення
положення
плюсового
дерева

10. Відзначення дерева в натурі

на висоті 15 м білого краскою
ширшиною 5-10 см

II. Характеристика насадження:

1. Селекційна категорія меліорантна2. Тип лісорослинних умов і лісу Рз Б Я П3. Характеристика ґрунту лісовий бурозем, стійкий4. Походження штучне5. Склад 10 лг 86. Вік, років 977. Бонітет 1А8. Повнота 0,309. Середні показники: Н, м 32, Д, см 40 10. Запас на 1 га, куб.м. 20011. Санітарний стан задовільний12. Цвітіння та плодоношення (насіненношення) періодичний13. Характеристика підросту, підліску, покриву лісовий - 7 лг 5 2 лг 1 Бр - 10 лг
п-1 м, 1,2 т. шт/га, підлісок - Бр, лг, зімкнутість - 0,50

III. Характеристика плюсового дерева:

1. Походження штучне2. Вік, роки 973. Висота, м 324. Діаметр, см 64

5. Клас росту

6. Поточний приріст у висоту

за Г. Крафтом

7. Фенологічна форма

8. Протяжність крони

м, в % від загальної висоти

9. Ширина крони, м

10. Форма крони овально-чашіподібна11. Густота крони середня

12. Тип галузнення

13. Товщина скелетних гілок середня

товсті, середні, тонкі

14. Протяжність без сучкової частини стовбура

м, в % від загальної висоти

15. Заростання відмерлих сучків

16. Форма стовбура повнодеревна
прямизна, повнодеревність17. Характеристика кори тріщиниста, темна - коричнева
тип, колір18. Санітарний стан і наявність вад задовільний

19. Відомості про цвітіння і плодоношення (насіненношення)

приводиться за даними фенологічних спостережень

20. Переваги середніх показників деревостану: за висотою, %
за діаметром, %

21. Коротка характеристика навколишніх дерев

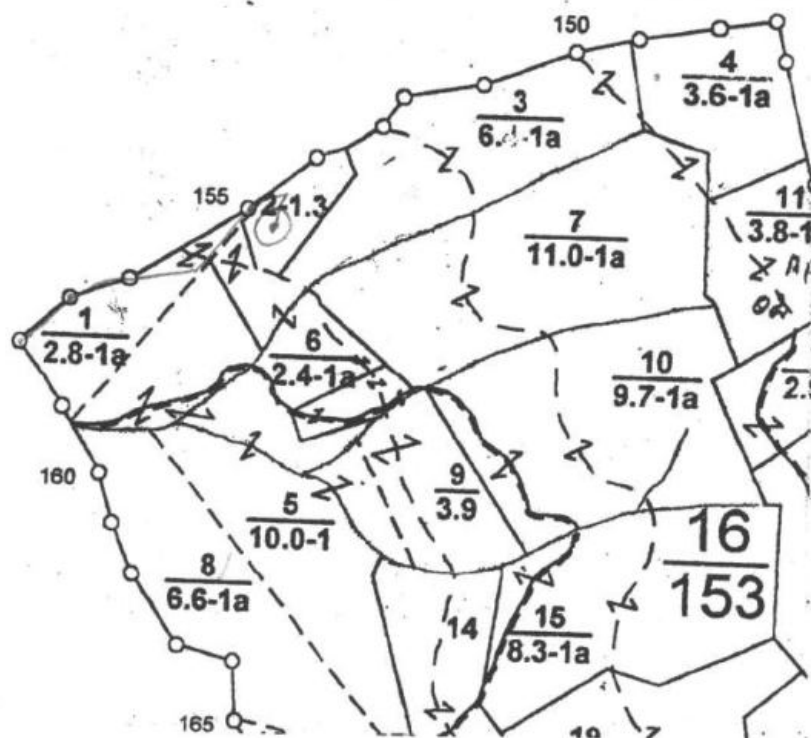
лісова діля; корисні

ПАСПОРТ
плюсового дерева № 23 (за реєстром)

Порода Модрина європейська Номер 23
за державним реєстром
5
за л/г підприємством

I. Місцезростання дерева:

1. Область Закарпатська 2. Район Вербизьський
3. Підприємство л/г ДП "Вербизьське ЛГ"
4. Лісництво Володимирівське. Урочище, дача Пиріжеське, ур.
6. Квартал № 16 7. Ділянка 2 8. ВНРМ, м 730
номер і площа
9. Схематичний план кварталу (мірило 1:20 000) із зазначенням місцезнаходження дерева та даними прив'язки його до квартального стовпа

№	Точка	Висота	Рівнина
1-2	43	90	
2-3	68	80	
3-4	69	90	
4-5	79	30	
5-6	13	30	
6-7	324	17	
7-8	49	30	
8-9	44	33	
9-10	49	23	
10-11	104	6	
11-12	195	20	
12-13	197	30	
13-14	121	13	

Умовні позначення
○ розміщення
плюсового
дерева

10. Відзначення дерева в натурі на висоті 15 м білого крясого
щелепного 5-10 м

II. Характеристика насадження:

1. Селекційна категорія щелепного

2. Тип лісорослинних умов і лісу ДЗ Б Я 17

3. Характеристика ґрунту лисовий бурозем, стійкий

4. Походження штучне

5. Склад 80% дуб

6. Вік, років 97

7. Бонітет 1А

8. Повнота 0,30

9. Середні показники: Н, м 32, Д, см 40 10. Запас на 1 га, куб.м. 200

11. Санітарний стан задовільний

12. Цвітіння та плодоношення (насіненношення) періодичне

13. Характеристика підросту, підліску, покриву підлісок - 7 дубів 2 дуби 1 бер-10, п-1 м; 1,2 т. шт/га; підлісок - бер, липа, зіллястість - 0,5.

III. Характеристика плюсового дерева:

1. Походження штучне

2. Вік, роки 97

3. Висота, м 33

4. Діаметр, см 72

5. Клас росту

6. Поточний приріст у висоту

за Г. Крафтом

7. Фенологічна форма Модриця європейська

8. Протяжність крони

м, в % від загальної висоти

9. Ширина крони, м 10. Форма крони овально-чашіподібна

11. Густота крони середня

12. Тип галузження

13. Товщина скелетних гілок середня

товсті, середні, тонкі

14. Протяжність без сучкової частини стовбура

м, в % від загальної висоти

15. Заростання відмерлих сучків

16. Форма стовбура ковчозовидна

прямокутна, повнодеревність

17. Характеристика кори тріщиниста, темна - коричнева

тип, колір

18. Санітарний стан і наявність вад задовільний

19. Відомості про цвітіння і плодоношення (насіненношення)

приводиться за даними фенологічних спостережень

20. Переваги середніх показників деревостану: за висотою, %

за діаметром, %

21. Коротка характеристика навколишніх дерев

листвен, бер, липа; щелепний

зразок

ОБЛІК
лісокультурного фонду станом на 01.01.20 17 р.
по Волосянківській л-ву
ДП „Великобerezнянське лісове господарство”

№ п/п	Показники	Площі (до 0,1 г)
1	А) Лісові землі лісового фонду	3
1.	Наявність лісокультурного фонду на початку року (на 01.01.20 <u>17</u> р.) - всього	<u>9,8</u>
	в т.ч. — зруби, всього	<u>9,8</u>
	з них 1-го року 20 <u>16</u>	
	2-го року 20 <u>15</u>	
	3-го року 20	
	4-го і старших років	
2.	Площа суцільних зрубів, всього	<u>9,8</u>
	в т.ч. від рубок головного користування	
3.	Прийнято лісокультурного фонду у звітному році (із сторони), всього	
	Додатково виявлено лісокультурного фонду	
	в т.ч. повернуті в л/к фонд:	
4.	а) загиблі і списані незімінуті лісові культури	
	б) площі незадовільного природного поновлення	
	в) згарища	
	г) інші території	
5.	Всього підлягає використанню лісокультурного фонду (1+2+3+4)	<u>19,6</u>
	Використано лісокультурного фонду у звітному році, всього	<u>9,8</u>
6.	в т.ч. а) створено лісових культур	<u>9,3</u>
	б) створено плантацій, шкільних відділень тощо в лісокультурному фонді	
	в) відведено (залишено) під природне поновлення	<u>2,5</u>
7.	Передано лісокультурного фонду на сторону, всього	
8.	Передано в інші категорії і виключено із лісокультурного фонду, всього	
	Залишок лісокультурного фонду на кінець року (на 31.12. 20 <u>16</u> р.) — всього	<u>9,8</u>
	в т.ч. а) суцільні зруби, всього	<u>9,8</u>
9.	з них звітного 20 <u>16</u> року	<u>9,8</u>
	2-го року 20 р.	
	3-го року 20 р.	
	4-го і старших років	
	б) галявини і пустирі	
	в) згарища	
	г) загиблі лісові культури, плантації	
	д) рідколісся	
	е) малоцінні насадження	
	є) інші	
	Б) Нелісові землі	
10.	Нелісові землі, визначені для лісорозведення, всього (01.01.20 р.)	
11.	Використано у звітному році для садіння лісових культур, плантацій тощо	
12.	Додатково виявлено, прийнято, всього	
	Залишок нелісових земель для лісорозведення, всього	
13.	в т.ч. а) піски	
	б) яри, балки	
	в) кам'янисті розсипи, крутосхили	
	г) інші	

Прийняття, виявлення, передавання та переведення ділянок лісокультурного фонду у _____ р.
підтверджується документами за № _____ від _____

Лісничий

Іванчук Юр. Миколайович
(П.І.Б.)

(підпис)

20 17 р.
(дата)

БАЛАНС садивного матеріалу на весну 2017 року по ДП "Великобerezнянський лісгосп"

по Висоцькому лісництву

Стандартні сім'ї та укорінені живці, тис.шт.

Стандартні саджанці, шт.

Порода	Використано восени для садіння, доповнення, реалізації, тис. шт.				Наявність на 01.01.2012р.				потреба										баланс, тис.шт.		наявність згідно з оцінкою інвентаризацією		використано і реалізовано восени		наявність для використання і реалізації на 01.01.2012р.	
	Наявність згідно з оцінкою інвентаризацією	Використано восени для садіння, доповнення, реалізації, тис. шт.	Наявність на 01.01.2012р.	Всього	садиння										доповнення і введення в тому числі:											
					лісових культур на землях, наданих у постійне користування	захисних лісових насаджень на землях, наданих у постійне користування	захисних лісових насаджень на землях інших землекористувачів (власників земельних ділянок)	полізахисних лісових смуг	шкідливих відлілень і плантацій	лісових культур на землях, наданих у постійне користування	захисних лісових насаджень на землях наданих у постійне користування	захисних лісових насаджень на землях інших землекористувачів (власників земельних ділянок)	полізахисних лісових смуг	шкідливих відлілень і плантацій	для інших цілей (вказати яких) природне поновлення	лишки	недостача									
																		6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22					
Всього	24,0	-	24,0		19,8					3,5																
ойн.	24,0		24,0		19,8					3,5																
біла	24,0		24,0		19,8					3,5																
Дугл.																										
сна зв																										
ші																										
дрина)										0,08																
Всього																										
ст.																										
б'зв.																										
б півн.																										
ен зв.										0,150																
ен-явір					1,59					0,200																
к ліс.					3,9					0,400																
рест																										
трена					00,50																					
43 бол					0280																					
Разом:					06,06					433																

Лісництво: ДП "Великобerezнянський лісгосп"

„Затверджую”

Головний лісничий
ДПУ «Великобerezнянський ЛП»
В.В.Петрунь В.В.Петрунь
"12" 12 2016р.

ПРОЕКТ № 3

лісових культур, промислових плантацій на весну, осінь 2017 року по Волосянківському лісництві
ДП "Великобerezнянське лісове господарство".

Лісопосадки селекційні, звичайні звичайні. Категорія вирубка квартал 18 виділ 10,
урочище Розтічка, район Великобerezнянський, землекористувач
місцева назва ділянки с. Тихий. Призначення ділянки (цільові, реконструктивні, водоохоронні,
промислові плантації тощо) Плантаційні лісові квартали

[illegible]

1. Площа ділянки 0,8 га, в т.ч. створення селекційним лісовим садивним матеріалом _____ га.
2. Тип лісорослинних умов D3, тип лісу BIP. Висота НРМ 800 м. Схил Пн Сх-25°.
3. Категорія лісокультурної площі: зруб 2016 року, склад насадження до рубки БІЧБД.ІІЕ+ІВ+БІА, стан очистки добрий, кількість пнів на 1 га 54 шт, згарище _____ року, галлявина _____ яр, балка, тощо _____
4. Рельєф Гірський
5. Грунти і їх вологість Вологий суглинок
6. Грунтовий покрив лісова підстилка
7. Ступінь задерніння _____
8. Наявність природного поновлення: походження _____ породний склад _____ розміщення, повнота _____ тис.штук на 1 га всього _____, в т.ч. попородно _____ висотою _____ м; _____ м; _____ м; _____ м;
Оцінка якості поновлення _____
9. Ступінь зараженості ґрунту личинками хрущів, іншими шкідниками: назва _____ вид _____ шт/га відсутня, слабка, середня, сильна, запроєктовані заходи боротьби _____
10. Спосіб, сезон та строки підготовки ґрунту: механізований _____ га, кінний _____ га, ручний 0,8 га, суцільний, смугами, бороздами, терасами, площадками, ямками тощо. Глибина обробітку, розміри і розміщення 10-15 см глибина; Площадки 0,5x0,5 м черз 2,5x2,5 м. і 5м x 5м.
11. Склад, вік, повнота і висота насадження, що підлягає реконструкції _____
12. Спосіб реконструкції, ширина коридорів, куліс, види робіт _____
13. Площі і види корчування: суцільне _____ га _____ пнів на 1 га 54б пнів на ділянці, смугами _____ га _____ шт/га _____ шт/ділянці, пониження пнів _____ га _____
14. Метод і спосіб створення культур: посадка механізовано _____ га, вручну 0,8 га, посів насіння _____ га, тощо _____
15. Характеристика садивного (посівного) матеріалу: вік сіянців, саджанців, укоріненних живців, селекційні, звичайні, клас якості, походження тощо посадковий матеріал вирощений в теплиці, біотичні 3-річні бруку в загартій кореневої системі, їстівні різном. бруку
16. Розміщення 5x5,1,5 кількість садивних (посівних) місць на 1 га 0,66, на всю ділянку 0,53 т.шт., головні породи Ялина бальзамічна (зелена) Абіес вальса темі
17. Схема змішування порід 6 Ялина бальзамічна 4 Модрина євр + Модрина япон.
- 1-й ряд По периметру буде посаджено
2-й ряд мадрину євр
3-й ряд одн ряд буде модрина японська (larix japonica)
4-й ряд _____
5-й ряд Шість рядів буде посаджено Ялино бальзамічну.
6-й ряд _____
7-й ряд _____
8-й ряд _____
9-й ряд _____
10-й ряд _____

18. Спосіб змішування розривний, повний цикл 9 рядів, куліс.
19. Протипожежні заходи: введення куліс листяних порід _____, ширина і розміщення протипожежних розривів _____.
20. Інші заходи: створення реміз, обсаджування, огорожування ділянки по периметру, посів люпину з одного боку.
21. Внесення пестицидів, мінеральних добрив В саджанцях в закритій корисній білгородженні.
22. Витрати садивного (посівного) матеріалу: с гидрокомплекс "Осмокот"
порода	<u>Ялиця (баль)</u>	<u>0,350</u>	тис.шт./га	<u>0,280</u>	тис.шт./ділянку	<u>60</u>	%
порода	<u>Модрина (екр)</u>	<u>0,250</u>	тис.шт./га	<u>0,200</u>	тис.шт./ділянку	<u>40</u>	%
порода	<u>Модрина (япон)</u>	<u>0,060</u>	тис.шт./га	<u>0,050</u>	тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
Всього:		<u>0,66</u>	тис.шт./га	<u>0,530</u>	тис.шт./ділянку	<u>100</u>	%

23. Догляд за лісовими культурами: спосіб та кількість доглядів по роках При посадці кожне деревце буде промаркороване (позначене кілочком). Рогатки будуть проводитись 2017р-3 роки, 2018р-2 роки, 2019р-1 рік. Підкадується, сімкадується річному віку, невідібно зрізати верхівки. Цей рік був в ширину для далонішнього збору насіння!
24. Рік переведення у вкриті лісовою рослинністю землі _____ рік. Зберігання проекту до _____ року.

Проект склав лісничий Сіванук Юрій М 2016 рік.

рік.

Відмітка про здійснення даного проекту:

- Фактична площа ділянки лісових культур, створених в _____ році складає _____ га.
- Головна порода _____, схема змішування _____
- Переведено у вкриті лісовою рослинністю землі, передано в експлуатацію в _____ році _____ га.
- Загибло і списано в _____ році _____ га по причині _____

5. Інші дані

Погоршено
21.12.2016
Сив

Підписи:

Погода

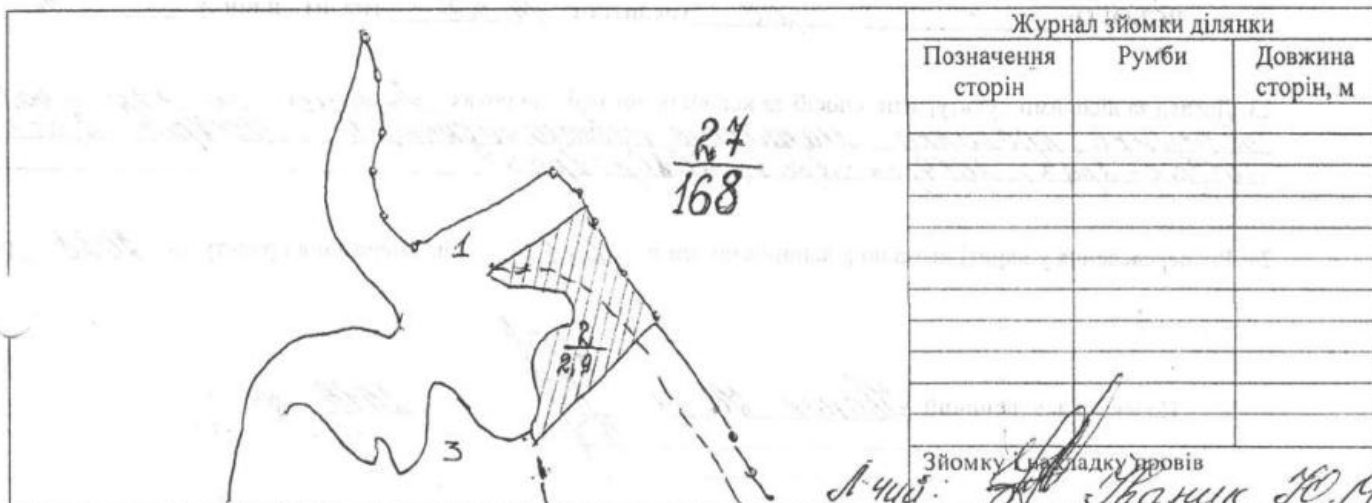
„Затверджую”

Головний лісничий
ДП „Великобerezнянський ЛГ”
В.В.Петрунь
„12” 2016р.

ПРОЕКТ № 9

лісових культур, промислових плантацій на весну, осінь 2017 року по Володзьківському лісництві
ДП „Великобerezнянське лісове господарство”.

Лісопосадки селекційні, звичайні звичайні. Категорія вирубка квартал 24 виділ 2,
урочище Жорнавець, район Великобerezнянський, землекористувач ДП „В.В.Бerezнянське ЛГ”,
місцева назва ділянки с. Шок (Жорнавець). Призначення ділянки (цільові, реконструктивні, водоохоронні,
промислові плантації тощо) цільове

- Площа ділянки 2,9 га, в т.ч. створення селекційним лісовим садивним матеріалом - га.
- Тип лісорослинних умов Дз, тип лісу БП. Висота НРМ 380 м. Схил ПнЗ-15°.
- Категорія лісокультурної площі: зруб 2016 року, склад насадження до рубки 105% + 5% + 1, стан очистки добра, кількість пнів на 1 га -, згарище - року, галлявина - яр, балка, тощо -.
- Рельєф гірський.
- Ґрунти і їх вологість вадрий суглинок.
- Ґрунтовий покрив лісова підстилка.
- Ступінь задерніння -.
- Наявність природного поновлення: походження - породний склад - розміщення, повнота - тис.штук на 1 га всього -, в т.ч. попородно - висотою - м; - м; - м; - м; Оцінка якості поновлення -.
- Ступінь зараженості ґрунту личинками хрущів, іншими шкідниками: назва - вид - шт/га відсутня, слабка, середня, сильна, запроектовані заходи боротьби -.
- Спосіб, сезон та строки підготовки ґрунту: механізований - га, кінний - га, ручний 2,9 га, суцільний, смугами, бороздами, терасами, площадками, ямками тощо. Глибина обробітку, розміри і розміщення 20-25 см; 0,4 x 0,4 м; черг з 140 x 140 м.
- Склад, вік, повнота і висота насадження, що підлягає реконструкції -.
- Спосіб реконструкції, ширина коридорів, куліс, види робіт -.
- Площі і види корчування: суцільне - га - пнів на 1 га - пнів на ділянці, смугами - га - шт/га - шт/ділянці, пониження пнів - га -.
- Метод і спосіб створення культур: посадка механізовано - га, вручну 2,9 га, посів насіння - га, тощо -.
- Характеристика садивного (посівного) матеріалу: вік сіянців, саджанців, укоріненних живців, селекційні, звичайні, клас якості, походження тощо 3-х річного віку з власного розсадника.
- Розміщення 44x44, кількість садивних (посівних) місць на 1 га 5,0, на всю ділянку 14500 т.шт., головні породи Ялиця.
- Схема змішування прорід 8945 15x113h + Мдр

- 1-й ряд Ялиця, Бук
- 2-й ряд Ялиця, Бук
- 3-й ряд Ялиця, Бук
- 4-й ряд Ялиця, Мдринка
- 5-й ряд Ялиця, Бук
- 6-й ряд Ялиця
- 7-й ряд Ялиця
- 8-й ряд Ялиця, Мдринка
- 9-й ряд Ялиця
- 10-й ряд Ялиця

18. Спосіб змішування розривний, повний цикл 10 рядів, куліс.
 19. Протипожежні заходи: введення куліс листяних порід _____, ширина і розміщення протипожежних розривів _____
 20. Інші заходи: створення реміз, обсаджування, огорожування ділянки по периметру, посів люпину _____
 21. Внесення пестицидів, мінеральних добрив _____
 22. Витрати садивного (посівного) матеріалу:

порода	<u>Ялиця</u>	<u>3,960</u>	тис.шт./га	<u>11,48</u>	тис.шт./ділянку	%
порода	<u>Бук</u>	<u>0,510</u>	тис.шт./га	<u>1,508</u>	тис.шт./ділянку	%
порода	<u>Вір</u>	<u>0,480</u>	тис.шт./га	<u>1,396</u>	тис.шт./ділянку	%
порода	<u>Модрина</u>	<u>0,04</u>	тис.шт./га	<u>0,120</u>	тис.шт./ділянку	%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку	%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку	%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку	%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку	%
Всього:		<u>5,00</u>	тис.шт./га	<u>14,500</u>	тис.шт./ділянку	%

23. Догляд за лісовими культурами: спосіб та кількість доглядів по роках Перший догляд проводиться обріска, прополка мотикою навколо саджанців, 2018 рік - 3 раз
2018 рік - 3 раз; 2019 рік - 3 раз; 2020 рік - 3 раз

24. Рік переведення у вкриті лісовою рослинністю землі 2024 рік. Зберігання проекту до 2028 року.

Проект склав лісничий Григорук Ю. М. 2018 рік.

Відмітка про здійснення даного проекту:

- Фактична площа ділянки лісових культур, створених в _____ році складає _____ га.
- Головна порода _____, схема змішування _____.
- Переведено у вкриті лісовою рослинністю землі, передано в експлуатацію в _____ році _____ га.
- Загинуло і списано в _____ році _____ га по причині _____

5. Інші дані Погодження
21.12.2016р
Стеф
 Підписи: _____

„Затверджую”

Головний лісничий
ДП «Великобerezнянський ЛГ»

В.В.Петрунь

2016p.

ПРОЕКТ №

лісових культур, промислових плантацій на весну, осінь 2017 року по Волосятківському лісництві ДП "Великобerezнянське лісове господарство".

Лісопосадки селекційні, звичайні Звичайні. Категорія вирубка-2016 квартал 10 виділ 6,
урочище Якувата, район Великобerezнянське, землекористувач ДП «Великобerezнянське ЛГ»,
місцева назва ділянки с. Інок. Призначення ділянки (цільові, реконструктивні, водоохоронні,
промислові плантації тощо) призначення цільове

[illegible]

1. Площа ділянки 2,4 га, в т.ч. створення селекційним лісовим садивним матеріалом - га.
2. Тип лісорослинних умов D3, тип лісу БЗП. Висота НРМ 800 м. Схил ПнЗх-15°.
3. Категорія лісокультурної площі: зруб 2016 року, склад насадження до рубки 103лЕ+9б, стан очистки задовільний, кількість пнів на 1 га 245, згарище - року, галявина -, яр, балка, тощо -.
4. Рельєф Гірський.
5. Ґрунти і їх вологість вологі суглинки.
6. Ґрунтовий покрив лісова підстилка.
7. Ступінь задерніння -.
8. Наявність природного поновлення: походження насіenneве породний склад 59лб 59лЕ розміщення, повнота 11 тис.штук на 1 га всього 2,6, в т.ч. попородно 2,6 висотою 0,3 м; 0,4 м; - м; - м; Оцінка якості поновлення необхідно створювати лісові культури шляхом посадки.
9. Ступінь зараженості ґрунту личинками хрущів, іншими шкідниками: назва - вид - шт/га відсутня, слабка, середня, сильна, запроєктовані заходи боротьби -.
10. Спосіб, сезон та строки підготовки ґрунту: механізований - га, кінний - га, ручний 2,4 га, суцільний, смугами, бороздами, терасами, площадками, ямками тощо. Глибина обробітку, розміри і розміщення 20-25см; посадки 0,4x0,4м через 1,4x1,4м.
11. Склад, вік, повнота і висота насадження, що підлягає реконструкції -.
12. Спосіб реконструкції, ширина коридорів, куліс, види робіт -.
13. Площі і види корчування: суцільне - га - пнів на 1 га - пнів на ділянці, смугами - га - шт/га - шт/ділянці, пониження пнів - га -.
14. Метод і спосіб створення культур: посадка механізовано - га, вручну 2,4 га, посів насіння - га, тощо -.
15. Характеристика садивного (посівного) матеріалу: вік сіянців, саджанців, укорінених живців, селекційні, звичайні, клас якості, походження тощо 3-х річного віку з деревної шкільки, власний розсадник.
16. Розміщення рядами, кількість садивних (посівних) місць на 1 га 5,0, на всю ділянку 12,0 т.шт., головні породи лиственнич (Abies alba m.).
17. Схема змішування порід 49лб 59лЕ 19лб 19лЕ 19лб 19лЕ.

- 1-й ряд Ямчуг
2-й ряд Ямчуг
3-й ряд Ямчуг, бук
4-й ряд Ямчуг
5-й ряд Ямчуг бук
6-й ряд Ямчуг
7-й ряд Ямчуг, Зв'єр
8-й ряд Ямчуг, Надрина
9-й ряд Ямчуг, Зв'єр

18. Спосіб змішування рядковий, повний цикл 10 рядів, куліс.
 19. Протипожежні заходи: введення куліс листяних порід -, ширина і розміщення протипожежних розривів -.
 20. Інші заходи: створення реміз, обсаджування, огорожування ділянки по периметру, посів люпину -.
 21. Внесення пестицидів, мінеральних добрив -.
 22. Витрати садового (посівного) матеріалу:

порода	<u>Ялина</u>	<u>3,500</u>	тис.шт./га	<u>8,400</u>	тис.шт./ділянку	<u>40</u>	%
порода	<u>Бук</u>	<u>1,00</u>	тис.шт./га	<u>2,400</u>	тис.шт./ділянку	<u>10</u>	%
порода	<u>Явір</u>	<u>0,500</u>	тис.шт./га	<u>1,200</u>	тис.шт./ділянку	<u>10</u>	%
порода	<u>Модрина</u>	<u>0,05</u>	тис.шт./га	<u>0,120</u>	тис.шт./ділянку	<u>-</u>	%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
Всього:		<u>5,050</u>	тис.шт./га	<u>12,120</u>	тис.шт./ділянку	<u>100</u>	%

23. Догляд за лісовими культурами: спосіб та кількість доглядів по роках Перший рік проводиться оджинок, прополка, боротьба з шкідниками на всій ділянці 2014 рік - 2 раз, 2015 рік - 1 раз, 2016 рік - 1 раз

24. Рік переведення у вкриті лісовою рослинністю землі 2014 рік. Зберігання проекту до 2018 року.

Проект склав лісничий Григорій Мух 2016 рік.

Відмітка про здійснення даного проекту:

1. Фактична площа ділянки лісових культур, створених в _____ році складає _____ га.
2. Головна порода _____, схема змішування _____.
3. Переведено у вкриті лісовою рослинністю землі, передано в експлуатацію в _____ році _____ га.
4. Загибло і списано в _____ році _____ га по причині _____.

5. Інші дані

Погоджено
21.12.2016р.

Підписи:

[Підпис] [Підпис]

Під час рубок догляду всіх видів видаляють також дерева, що підлягають санітарній рубці. Дерев, що підлягають видаленню, можуть належати до всіх класів росту і бути у всіх ярусах насадження.

Розрізняють такі інтенсивності зріджування:

- слабка – вирубка до 15 відсотків запасу деревостану;
- помірна – 16-25 відсотків;
- сильна – 26-35 відсотків;
- дуже сильна – більше 35 відсотків.

Порівняльна характеристика обсягі рубок догляду в Волосянківському лісництві наведені в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1

**Порівняльна характеристика обсягів рубок догляду в
Волосянківському лісництві ДП «Великобerezнянський лісгосп»**

Показники	Види рубок догляду				
	освітлення	прочищення	проріджування	прохідні рубки	разом
Запроектований щорічний обсяг рубок:					
- площа, га	17,5	4,5	5,8	34,3	62,1
- загальний запас, що вирубується, м3	52	53	128	688	921
в т.ч.: ліквіду, м3	-	-	115	554	669
ділової, м3	-	-	-	55	55
Фактично виконано, (середній показник за останні роки):					
- площа га	15,4	4,3	-	-	19,7
- загальний запас, що вирубується, м3	63	58	-	-	121
в т.ч.: ліквіду, м3	-	-	-	-	-
ділової, м3	-	-	-	-	-
Фактичне виконання порівняно до проекту (за загальним запасом), %	121%	109%			

Звіт про використання лісосічного фонду за вересень місяць 2017 року по Волосянківському лісництву наведено у додатку Е.

Обсяги санітарних рубок і прибирання захаращеності в Волосянківському лісництві ДП Великобerezнянський лісгосп наведені в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2

**Обсяги санітарних рубок і прибирання захаращеності в
Волосянківському лісництві ДП «Великобerezнянський лісгосп»**

Показники	Санітарні рубки		очищення від захаращеності
	Суцільні	вибіркові	
Запроектований щорічний обсяг рубок:			
- площа, га	37,8	82,0	178,6
- стовбурний запас, м3	5140	1552	670
Фактично виконано, в середньому за останні роки:			
- площа, га	13,9	26,9	
- стовбурний запас, м3	1550	920	
Фактичне виконання порівняно до проекту, %	36%	32%	

В лісництві санітарно-оздоровчі заходи проводяться в сухостійному і пошкодженому лісі, для них прийняті наступні терміни проведення: суцільні санітарні рубки – 2 роки; вибіркові санітарні рубки в хвойних деревостанах – 2 роки; в інших – 5 років.

Інформація про заплановані л/г заходи на 2017 рік наведено у додатку Є.

Отже, для формування створених насаджень та утримання їх в належному санітарному стані забезпечується, в основному, проведенням доглядових рубань. Для кожного виду цих рубань застосовуються відповідні технології здійснення робіт. В цілому технологічний процес проведення доглядових рубань має сприяти у досягненні загальних цілей формування насаджень, зокрема: досягнення оптимальних показників породного складу деревостанів; досягнення оптимальних показників продуктивності та якісного складу насаджень впродовж всього періоду вирощування й забезпечення невиснажливості та безперервності використання їх ресурсного та екологічного потенціалу.

РОЗДІЛ 6

ТЕХНОЛОГІЯ РОБІТ ПІД ЧАС ЗБОРУ ОСНОВНОГО УРОЖАЮ ДЕРЕВИННИХ РЕСУРСІВ – РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ

Завершальним і чи не найважливішим етапом у вирощуванні одновікових або умовно – одновікових насаджень є збір основного урожаю, заготівля деревини під час рубок головного користування. Кількість та якість зібраного урожаю слугує у певній мірі оцінкою праці лісівників кількох поколінь. Тому, на цьому етапі важливо приділити максимум уваги техніко – технологічному процесу при здійсненні рубок головного користування. Необхідно забезпечити, щоб вирощений деревинний ресурс був без втрат заготовлений і в подальшому раціонально використаний. Не менш важливим завданням цього етапу є закладання основи створення майбутніх лісів. Зважаючи на це, ще до головного рубання, знаючи тип лісу й сформоване в ньому насадження (материнське), визначають систему, вид і спосіб рубки головного користування, котрі сприяли б успішному відновленню майбутніх корінних деревостанів.

У Карпатському регіоні застосовують вибіркові, поступові, суцільні та комбіновані системи рубок. Для кожної системи можуть застосовуватись різні види та способи рубок. При виборі системи, видів та способів рубок на ділянках лісових насаджень, які призначають до головного рубання, враховують лісистість водозборів; лісорослинні умови; біологію деревних порід, які складають деревостан і створюють його структуру; наявність підросту; стрімкість схилів і стійкість ґрунтів проти ерозії та інші особливості. В загальному, для гірської місцевості дотримуються принципу, що на кожному водозборі площею до 2 тис.га повинно залишитися не менше як 65% вкритих лісовою рослинністю земель.

Різномайття систем, видів і способів рубок головного користування потребує застосування диференційованих вимог до технологічних схем і

процесів, які стосуються виконання лісосоічних робіт, заходів зі збереження ґрунту, очищення місць рубок та відновлення лісу. Ці вимоги відображені в « Правилах рубок головного користування в гірських лісах Карпат » та в картах технологічного процесу розроблення лісосіки. Зазвичай, карта технологічного процесу складається для кожної лісосіки та в установленому порядку погоджується й затверджується. Її вимоги є обов'язковими для виконання під час проведення рубок.

Комплекс лісосоічних робіт, включаючи підготовку лісосік до рубки, проводиться способами, які виключають або обмежують негативний вплив на стан лісів та їх відтворення.

На кожну лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з урахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. У технологічній карті міститься перелік підготовчих робіт, визначається схема розробки лісосіки з нанесенням на неї виробничих об'єктів, устаткування, доріг, волоків, способи проведення лісозаготівельних операцій (звалювання дерев, обрубкування сучків, трелювання, спуск, кряжування, сортування, штабелювання, навантаження деревини, очищення місць рубок), установлюється черговість розробки пасік, передбачаються заходи щодо охорони праці та визначаються природоохоронні вимоги (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо) додаток 3.

Заготівля недеревинної продукції лісу. Згідно програми практики на лісовому підприємстві ми були ознайомлені з статтями 62 і 64 Лісового кодексу України.

До недеревної продукції лісу згідно з лісовим кодексом України(2006), відносять другорядні лісові матеріали (живиця, пні, кора, зелень, деревні соки) та побічні лісові користування(випасання худоби, розміщення пасік, заготівля дикорослих плодів, горіхів, ягід, лікарських рослин, збирання лісової підстилки, заготівля очерету).

„Затверджую”

Головний лісничий
ДП «Великобerezнянський ЛП»
В.В.Петрунь В.В.Петрунь
"12" 12 2016р.

ПРОЕКТ № 3

лісових культур, промислових плантацій на весну, осінь 2017 року по Волосянківському лісництві
ДП "Великобerezнянське лісове господарство".

Лісопосадки селекційні, звичайні звичайні. Категорія вирубка квартал 18 виділ 10,
урочище Розтічка, район Великоберезнянський, землекористувач
місцева назва ділянки с. Тихий. Призначення ділянки (цільові, реконструктивні, водоохоронні,
промислові плантації тощо) Плантаційні лісові квартали

[illegible]

1. Площа ділянки 0,8 га, в т.ч. створення селекційним лісовим садивним матеріалом _____ га.
2. Тип лісорослинних умов D3, тип лісу BIP. Висота НРМ 800 м. Схил Пн Сх-25°.
3. Категорія лісокультурної площі: зруб 2016 року, склад насадження до рубки БІЧБД.ІІЕ+ІВ+БІА, стан очистки добрий, кількість пнів на 1 га 54 шт, згарище _____ року, галлявина _____ яр, балка, тощо _____
4. Рельєф Гірський
5. Грунти і їх вологість Вологий суглинок
6. Грунтовий покрив лісова підстилка
7. Ступінь задерніння _____
8. Наявність природного поновлення: походження _____ породний склад _____ розміщення, повнота _____ тис.штук на 1 га всього _____, в т.ч. попородно _____ висотою _____ м; _____ м; _____ м; _____ м;
Оцінка якості поновлення _____
9. Ступінь зараженості ґрунту личинками хрущів, іншими шкідниками: назва _____ вид _____ шт/га відсутня, слабка, середня, сильна, запроєктовані заходи боротьби _____
10. Спосіб, сезон та строки підготовки ґрунту: механізований _____ га, кінний _____ га, ручний 0,8 га, суцільний, смугами, бороздами, терасами, площадками, ямками тощо. Глибина обробітку, розміри і розміщення 10-15 см глибина; Площинки 0,5x0,5 м черз 2,5x2,5 м. і 5м x 5м.
11. Склад, вік, повнота і висота насадження, що підлягає реконструкції _____
12. Спосіб реконструкції, ширина коридорів, куліс, види робіт _____
13. Площі і види корчування: суцільне _____ га _____ пнів на 1 га 54б пнів на ділянці, смугами _____ га _____ шт/га _____ шт/ділянці, пониження пнів _____ га _____
14. Метод і спосіб створення культур: посадка механізовано _____ га, вручну 0,8 га, посів насіння _____ га, тощо _____
15. Характеристика садивного (посівного) матеріалу: вік сіянців, саджанців, укоріненних живців, селекційні, звичайні, клас якості, походження тощо посадковий матеріал вирощений в теплиці, біотичні 3-річні бруку в загартій кореневої системі, їстівні різном. бруку
16. Розміщення 5x5,1,5м, кількість садивних (посівних) місць на 1 га 0,66, на всю ділянку 0,53 т.шт., головні породи Ялина бальзамічна (зелена) Abies balsamea
17. Схема змішування порід 6 Ялина бальзамічна 4 Модрина євр + Модрина япон.
1-й ряд По периметру буде посаджено
2-й ряд мадрину євр
3-й ряд одн ряд буде модрина японська (larix japonica)
4-й ряд _____
5-й ряд Шість рядів буде посаджено Ялино бальзамічну.
6-й ряд _____
7-й ряд _____
8-й ряд _____
9-й ряд _____
10-й ряд _____

18. Спосіб змішування розривний, повний цикл 9 рядів, куліс.
 19. Протипожежні заходи: введення куліс листяних порід _____, ширина і розміщення протипожежних розривів _____.
 20. Інші заходи: створення реміз, обсаджування, огорожування ділянки по периметру, посів люпину з одного боку
 21. Внесення пестицидів, мінеральних добрив В саджанцях в закритій корисній білгородженні
 22. Витрати садивного (посівного) матеріалу: в гідрокомплекс "Осенокот"

порода	<u>Ялиця (баль)</u>	<u>0,350</u>	тис.шт./га	<u>0,280</u>	тис.шт./ділянку	<u>60</u>	%
порода	<u>Модрина (екр)</u>	<u>0,250</u>	тис.шт./га	<u>0,200</u>	тис.шт./ділянку	<u>40</u>	%
порода	<u>Модрина (япон)</u>	<u>0,060</u>	тис.шт./га	<u>0,050</u>	тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
ВСЬОГО:		<u>0,66</u>	тис.шт./га	<u>0,530</u>	тис.шт./ділянку	<u>100</u>	%

23. Догляд за лісовими культурами: спосіб та кількість доглядів по роках При посадці кожне деревце буде промаркороване (позначене кілочком). Рогатки будуть проводитись 2017р-3 роки, 2018р-2 роки, 2019р-1 рік. Підкадується, сімкадується річному віку, невідібно зрізати верхівки. Цей рік був в ширину для далонішнього збору насіння!
 24. Рік переведення у вкриті лісовою рослинністю землі _____ рік. Зберігання проекту до _____ року.

Проект склав лісничий Сіванук Юрій М 2016 рік.

рік.

Відмітка про здійснення даного проекту:

1. Фактична площа ділянки лісових культур, створених в _____ році складає _____ га.
 2. Головна порода _____, схема змішування _____
 3. Переведено у вкриті лісовою рослинністю землі, передано в експлуатацію в _____ році _____ га.
 4. Загибло і списано в _____ році _____ га по причині _____

5. Інші дані

Погоршено
21.12.2016
Сив

Підписи:

Погода

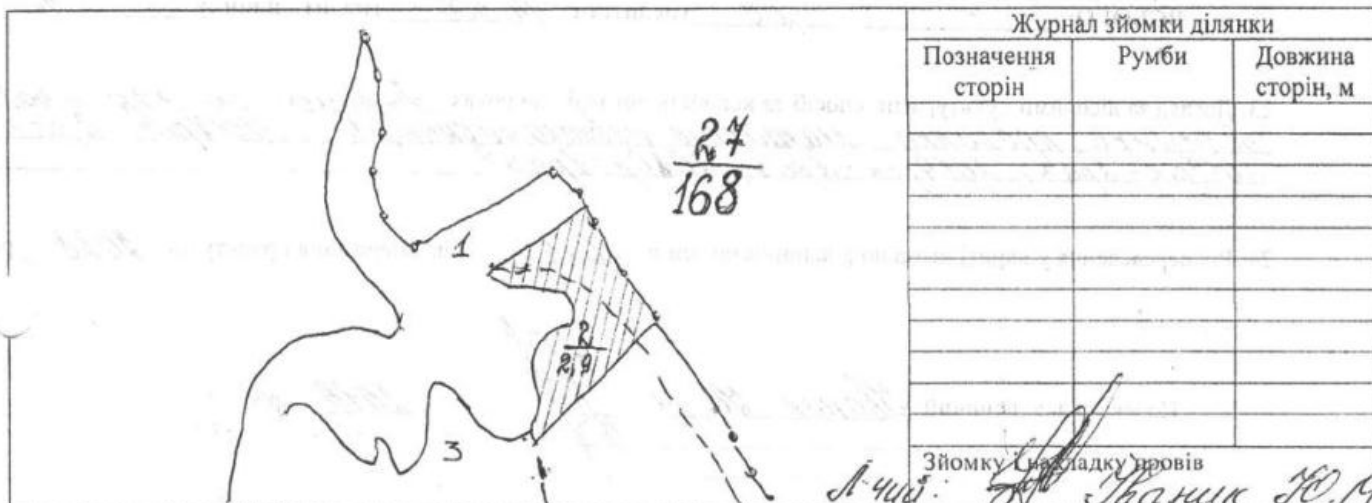
„Затверджую”

Головний лісничий
ДП „Великобerezнянський ЛГ”
В.В.Петрунь
„12” 2016р.

ПРОЕКТ № 9

лісових культур, промислових плантацій на весну, осінь 2017 року по Волозькому лісництві
ДП „Великобerezнянське лісове господарство”.

Лісопосадки селекційні, звичайні звичайні. Категорія вирубка квартал 24 виділ 2,
урочище Жаравець, район Великобerezнянський, землекористувач ДП „В.Березнянське ЛГ”,
місцева назва ділянки с. Шок (Жаравець). Призначення ділянки (цільові, реконструктивні, водоохоронні,
промислові плантації тощо) цільові

- Площа ділянки 2,9 га, в т.ч. створення селекційним лісовим садивним матеріалом - га.
- Тип лісорослинних умов Д3, тип лісу БП. Висота НРМ 380 м. Схил ПнЗ-15°.
- Категорія лісокультурної площі: зруб 2016 року, склад насадження до рубки 105лф+бкЛ, стан очистки добра, кількість пнів на 1 га -, згарище - року, галлявина - яр, балка, тощо -.
- Рельєф гірський.
- Ґрунти і їх вологість валий суглинок.
- Ґрунтовий покрив лісова підстилка.
- Ступінь задерніння -.
- Наявність природного поновлення: походження - породний склад - розміщення, повнота - тис.штук на 1 га всього -, в т.ч. попородно - висотою - м; - м; - м; - м; Оцінка якості поновлення -.
- Ступінь зараженості ґрунту личинками хрущів, іншими шкідниками: назва - вид - шт/га відсутня, слабка, середня, сильна, запроектовані заходи боротьби -.
- Спосіб, сезон та строки підготовки ґрунту: механізований - га, кінний - га, ручний 2,9 га, суцільний, смугами, бороздами, терасами, площадками, ямками тощо. Глибина обробітку, розміри і розміщення 20-25 см; 0,4x0,4 м; черг з 140x140 м.
- Склад, вік, повнота і висота насадження, що підлягає реконструкції -.
- Спосіб реконструкції, ширина коридорів, куліс, види робіт -.
- Площі і види корчування: суцільне - га - пнів на 1 га - пнів на ділянці, смугами - га - шт/га - шт/ділянці, пониження пнів - га -.
- Метод і спосіб створення культур: посадка механізовано - га, вручну 2,9 га, посів насіння - га, тощо -.
- Характеристика садивного (посівного) матеріалу: вік сіянців, саджанців, укоріненних живців, селекційні, звичайні, клас якості, походження тощо 3-х річного віку з власного розсадника.
- Розміщення 44х44, кількість садивних (посівних) місць на 1 га 5,0, на всю ділянку 14500 т.шт., головні породи Ялиця.
- Схема змішування прорід 8945 15х113л+Мдр

- 1-й ряд Ялиця, Бук
- 2-й ряд Ялиця, Бук
- 3-й ряд Ялиця, Бук
- 4-й ряд Ялиця, Мдринка
- 5-й ряд Ялиця, Бук
- 6-й ряд Ялиця
- 7-й ряд Ялиця
- 8-й ряд Ялиця, Мдринка
- 9-й ряд Ялиця
- 10-й ряд Ялиця

18. Спосіб змішування розривний, повний цикл 10 рядів, куліс.
 19. Протипожежні заходи: введення куліс листяних порід _____, ширина і розміщення протипожежних розривів _____
 20. Інші заходи: створення реміз, обсаджування, огорожування ділянки по периметру, посів люпину _____
 21. Внесення пестицидів, мінеральних добрив _____
 22. Витрати садивного (посівного) матеріалу:

порода	<u>Ялиця</u>	<u>3,960</u>	тис.шт./га	<u>11,48</u>	тис.шт./ділянку	____%
порода	<u>Бук</u>	<u>0,510</u>	тис.шт./га	<u>1,508</u>	тис.шт./ділянку	____%
порода	<u>Вір</u>	<u>0,480</u>	тис.шт./га	<u>1,396</u>	тис.шт./ділянку	____%
порода	<u>Модрина</u>	<u>0,04</u>	тис.шт./га	<u>0,120</u>	тис.шт./ділянку	____%
порода	_____	_____	тис.шт./га	_____	тис.шт./ділянку	____%
порода	_____	_____	тис.шт./га	_____	тис.шт./ділянку	____%
порода	_____	_____	тис.шт./га	_____	тис.шт./ділянку	____%
порода	_____	_____	тис.шт./га	_____	тис.шт./ділянку	____%
ВСЬОГО:	_____	<u>5,00</u>	тис.шт./га	<u>14,500</u>	тис.шт./ділянку	____%

23. Догляд за лісовими культурами: спосіб та кількість доглядів по роках Перший догляд проводиться обріска, прополка мотикою навколо саджанців, 2018 рік - 3 раз
2018 рік - 3 раз; 2019 рік - 3 раз; 2020 рік - 3 раз

24. Рік переведення у вкриті лісовою рослинністю землі 2024 рік. Зберігання проекту до 2028 року.

Проект склав лісничий Григорук Ю. М. 2018 рік.

Відмітка про здійснення даного проекту:

- Фактична площа ділянки лісових культур, створених в _____ році складає _____ га.
- Головна порода _____, схема змішування _____.
- Переведено у вкриті лісовою рослинністю землі, передано в експлуатацію в _____ році _____ га.
- Загинуло і списано в _____ році _____ га по причині _____

5. Інші дані Погодження
21.12.2016р

Підписи:

„Затверджую”

Головний лісничий
ДП «Великобerezнянський ЛГ»

В.В.Петрунь
2016р.

ПРОЕКТ №

лісових культур, промислових плантацій на весну, осінь 2017 року по Волосятківському лісництві
ДП "Великобerezнянське лісове господарство".

Лісопосадки селекційні, звичайні Звичайні. Категорія вирубка-2016 квартал 10 виділ 6,
урочище Якувата, район Великобerezнянське, землекористувач ДП «Березнянське ЛГ»,
місцева назва ділянки с. Ішок. Призначення ділянки (цільові, реконструктивні, водоохоронні,
промислові плантації тощо) призначення цільове

[illegible]

1. Площа ділянки 2,4 га, в т.ч. створення селекційним лісовим садивним матеріалом - га.
2. Тип лісорослинних умов D3, тип лісу БЗП. Висота НРМ 800 м. Схил ПнЗх-15°.
3. Категорія лісокультурної площі: зруб 2016 року, склад насадження до рубки 103лЕ+9б, стан очистки задовільний, кількість пнів на 1 га 245, згарище - року, галявина -, яр, балка, тощо -.
4. Рельєф Гірський.
5. Ґрунти і їх вологість вологі суглинки.
6. Ґрунтовий покрив лісова підстилка.
7. Ступінь задерніння -.
8. Наявність природного поновлення: походження насіenneве породний склад 59лб 59лЕ розміщення, повнота 11 тис.штук на 1 га всього 2,6, в т.ч. попородно 2,6 висотою 0,3 м; 0,4 м; - м; - м; Оцінка якості поновлення необхідно створювати лісові культури шляхом посадки.
9. Ступінь зараженості ґрунту личинками хрущів, іншими шкідниками: назва - вид - шт/га відсутня, слабка, середня, сильна, запроєктовані заходи боротьби -.
10. Спосіб, сезон та строки підготовки ґрунту: механізований - га, кінний - га, ручний 2,4 га, суцільний, смугами, бороздами, терасами, площадками, ямками тощо. Глибина обробітку, розміри і розміщення 20-25см; посадки 0,4x0,4м через 1,4x1,4м.
11. Склад, вік, повнота і висота насадження, що підлягає реконструкції -.
12. Спосіб реконструкції, ширина коридорів, куліс, види робіт -.
13. Площі і види корчування: суцільне - га - пнів на 1 га - пнів на ділянці, смугами - га - шт/га - шт/ділянці, пониження пнів - га -.
14. Метод і спосіб створення культур: посадка механізовано - га, вручну 2,4 га, посів насіння - га, тощо -.
15. Характеристика садивного (посівного) матеріалу: вік сіянців, саджанців, укорінених живців, селекційні, звичайні, клас якості, походження тощо 3-х річного віку з деревної шкільки, власний розсадник.
16. Розміщення рядами, кількість садивних (посівних) місць на 1 га 5,0, на всю ділянку 12,0 т.шт., головні породи лиственнич (Abies alba m.).
17. Схема змішування порід 49лб 59лЕ 19лб 19лЕ 19лб 19лЕ.

- 1-й ряд Личуэ
2-й ряд Личуэ
3-й ряд Личуэ, бук
4-й ряд Личуэ
5-й ряд Личуэ бук
6-й ряд Личуэ
7-й ряд Личуэ, Збір
8-й ряд Личуэ, Надрина
9-й ряд Личуэ, Збір

18. Спосіб змішування рядковий, повний цикл 10 рядів, куліс.
 19. Протипожежні заходи: введення куліс листяних порід -, ширина і розміщення протипожежних розривів -.
 20. Інші заходи: створення реміз, обсаджування, огорожування ділянки по периметру, посів люпину -.
 21. Внесення пестицидів, мінеральних добрив -.
 22. Витрати садового (посівного) матеріалу:

порода	<u>Ялина</u>	<u>3,500</u>	тис.шт./га	<u>8,400</u>	тис.шт./ділянку	<u>40</u>	%
порода	<u>Бук</u>	<u>1,00</u>	тис.шт./га	<u>2,400</u>	тис.шт./ділянку	<u>10</u>	%
порода	<u>Явір</u>	<u>0,500</u>	тис.шт./га	<u>1,200</u>	тис.шт./ділянку	<u>10</u>	%
порода	<u>Модрина</u>	<u>0,05</u>	тис.шт./га	<u>0,120</u>	тис.шт./ділянку	<u>-</u>	%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
порода			тис.шт./га		тис.шт./ділянку		%
Всього:		<u>5,050</u>	тис.шт./га	<u>12,120</u>	тис.шт./ділянку	<u>100</u>	%

23. Догляд за лісовими культурами: спосіб та кількість доглядів по роках Перший рік проводиться оджинок, прополка, боротьба з шкідниками на всій ділянці 2014 рік - 2 раз, 2015 рік - 1 раз, 2016 рік - 1 раз

24. Рік переведення у вкриті лісовою рослинністю землі 2014 рік. Зберігання проекту до 2018 року.

Проект склав лісничий Григорук Ігор, Мих 2016 рік.

рік.

Відмітка про здійснення даного проекту:

- Фактична площа ділянки лісових культур, створених в _____ році складає _____ га.
- Головна порода _____, схема змішування _____.
- Переведено у вкриті лісовою рослинністю землі, передано в експлуатацію в _____ році _____ га.
- Загибло і списано в _____ році _____ га по причині _____.

5. Інші дані

Погоджено
21.12.2016р.

Підписи:

[Підпис] [Підпис]

ЗАТВЕРДЖУЮ
Головний лісничий
В.В.петрунь

" 12 " 12 2016 р.

ПРОЕКТ № 32
Природного поновлення на 2014 рік по *Валентинівському лісництву*
ДП "В.Березнянське лісове господарство"

Вирощування	Квартали	Виділ	Площа (до 0,1 га)	Тип лісорослинних умов	Характеристика ділянки	Наявність підросту, порослі головних порід				Намічені заходи по сприянню природному поновленню, передбачуваний склад насадження	Рік переведення у відкриті лісовою рослинністою землі
						порода, склад	походження	Кількість тис. шт.	Висота (до 0,1 м)	стан	
<i>Сучасні</i>	9	2	0,6	Рзб	<i>зруб - 2014 року</i>					<i>введення на всю площу</i>	
					<i>Сучасні - 30%</i>	<i>бук лісовий</i>				<i>листяні - 70%</i>	
					<i>висота над річкою</i>	<i>10 кл. А</i>	<i>масливе</i>	<i>8,0</i>	<i>0,4</i>	<i>зауважити</i>	<i>2013</i>
					<i>мала вода</i>					<i>зрубати</i>	
										<i>територія чужий склад насадження</i>	
										<i>9 кл. А 1755 + 9 кл. Б</i>	

Проект склав лісничий *Лісник Юрій Миколайович* р.
Звіт перевірено і погоджено з зауваженням *Малік М.І* р.
керівник *Малік М.І*

Погоджено
21.12.2016
Лісничий

ЗАТВЕРДЖУЮ

Головний лісничий

В.В.петрунь

" 12 " 12 2016 р.

ПРОЕКТ

№ 31

Природного поновлення на 2014 рік по Волосятківському лісництвіДП "В.В.Березнянське лісове господарство"

Урочище	Квартал	Виділ	Площа (до 0,1 га)	Тип лісорослинних умов	Характеристика ділянки	Наявність підросту, порослі головних порід					Намічені заходи по сприянню природному поновленню, передбачуваний склад насадження	Рік переведення у відкриті лісовою рослинні стно землі
					Категорія лісокультурної площі або насадження: згарище, галлявина, зруб, склад насадження, клас віку, повнота, рік заходів чи пожежі, інше	порода, склад	походження	Кількість, тис. шт. до 1 га	Висота (до 0,1 м)	стан		
Муч					Зруб зливаю, Сил-Зруб	Зруб зливаю, Сил-Зруб					Зрубна площа: 945-1900 м²	
Хаманів	29	2,0	2,0	Дуб, Бук	Зруб зливаю, Сил-Зруб	Зруб зливаю, Сил-Зруб	наслідок	6,6	0,4	Зрубна площа: 945-1900 м²	Бук - 40 шт	
					Річний наріз 600 м	Річний наріз 600 м					Дуб - 100 шт	2023
											Мале - 40 шт	
											Передбачуваний склад насадження	
											Бук, Дуб, Сосна, Кiefer	

Лісничий

С.В.Ванік

М.В.Михайлович

2016

р.

Головний лісничий
В.В.петрунь

Лісничий

С.В.Ванік

М.В.Михайлович

2016

р.

2016

р.

2016

2016

2016

2016

2016

2016

2016

Додаток № 7
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державного агентства
лісових ресурсів України
від 21.01.2013 р. № 9

АКТ
огляду місць використання лісових ресурсів

« 09.01. 2018 р.»

Область Закарпатська Постійний лісокористувач ДП "В.Березнякський ЛГ"

Лісництво (структурний підрозділ) Виноградівське лісництво

лісничий Іванчик Юрій Іванович
(посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала акт)

В присутності представника майстра лісу
(найменування лісокористувача)

Іванчик Юрій Іванович
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Що діє на підставі наказу № 112 від 25.12.2017р.
(найменування документа)

Повідомленого 25.12.2017 р.
(спосіб повідомлення)

Провели огляд місце рубки лісового фонду
(вид огляду)

В кварталі 16, виділ 23, за лісорубним квитком № 000291

Серія ЗАЛРК № 000291 від «20» червня 2017 р.

Виданому ДП "В.Березнякський ЛГ" «20.06.2017 р.»

Вид, спосіб рубки вибірка, санітарна спосіб обліку по дереву

Строк закінчення лісокористування 31 грудня 2017р.

Під час огляду встановлено:

	Одиниця виміру	Дозволено по лісорубному квитку	Фактично заготовлено	Наявність деревини або інших продуктів лісу На день освідчення
Площа лісосіки	гектарів	5,5	5,5	
Ділової	Куб.метрів	14	16	
Дров'яної	Куб.метрів	27	14	
З неї для технологічних потреб		—	—	
Разом ліквідної стовбурної		41	40	
Хворосту і сучків		13	11	
Інші продукти лісу		—	—	

Якість рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства

Рубка пройдена всім лісом, якість робіт
задовільна (якість проведення рубок, інтенсивність, правильність призначення дерев до рубки тощо, загальний стан насаджень і пропозиції по проведенню додаткових заходів)

Додатки до акта

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Представник лісогосподарського підприємства

Григор'єв Юр. Миколайович
(підпис)

Представник лісокористувача

Власник Юр. Васильович

Додаток №1
до Договору № _____ від « _____ » _____ 201_ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

СПД _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 201_ р.
МП _____

КАРТА

**ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ РОЗРОБЛЕННЯ ЛІСОСІКИ
(ПРИ НАДАННІ ПОСЛУГ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ЛІСІВНИЦТВОМ)**

Рубки Головного користування, Суцільне вирубування
(найменування способів рубок головного користування (вибіркова, поступова, суцільна))

січна рубка
(найменування рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства)

Лісничку лісництві, кварталі № 5, виділі № 35, урочищі Високий
Лісорубний квиток № 008461 від « 11 » 12 2014 року

Термін розроблення лісосіки: початок « 11 » 12 2014 року, кінець « 31 » 12 2014 року

Період очищення лісосіки: з « 11 » 12 2014 року до « 31 » 12 2014 року

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОСІКИ

1. Площа лісосіки 1.3 га;

2. Господарство Хмельницьке (ЧП «Лісгосп» № 1/95-196)
(хвойне, мішане, твердолистяне, склад деревостану)

3. Повнота насадження 0.4;

4. Деревний запас, що вирубується, 464 куб м;

5. Відвантаження деревини ведеться: деревами — %; деревними хлистами — %; довготтям — %;

6. Середній об'єм деревного хлиста 0.8 куб. м;

7. Інші складові характеристики Високий суцільне
(механічний склад ґрунту (ступінь зволоженості))

Глибинний 10-15 см, ВНРН-343
(рельєф місцевості)

II. КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ

1. Число бригад — 1; 2. Склад бригад(и) — 3 чол., в тому числі: вальників лісу (лісоруб VI розряду) — 1 чол.; лісорубів II - V розрядів — 1 чол.; трактористів-машиністів — 1 чол.; чокерівників — 1 чол.;

допоміжних працівників чол.

3. Наявність техніки та інших засобів виробництва:
бензопилок 1 шт.; мотокущорізів — шт.; гідроклінів — шт.;

лебідок 1 шт.; звалювальних вилок 1 шт.; коней — шт.;

лісозаготівельних машин (тракторів) 7-150 10 004357 шт.
(марка, число)

III. ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ

1. З охорони праці: каски 3 шт.; підшоломники (зимові) 3 шт.; сигнальні жилети 4 шт.; заборонні знаки обгородження небезпечних зон 2 шт.; побутові приміщення 1 шт.; аптечки 1 шт.; бачки (термоси) для води 1 шт.; інші засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) рукавиці 5 пари

2. З пожежної безпеки: вогнегасники — 1 шт.; багри — 1 шт.; лопати — 2 шт.; відра — 1 шт.; ящики з піском 1 шт.; інші ЗІЗ —

трактора, який встановлюється вище схилом від дерева що приземляється. Стягування завислих дерев виконується трактором або лебідкою в протилежному зависанню напрямку або під кутом до 90 градусів від вертикальної площини завислого дерева за допомогою сталевго каната довжиною 35м, але не коротшого за висоту дерева. Деревя завислі на бокових гілках інших дерев або тонкі дозволяється знімати за допомогою коней, важеля, коловорота, кондака.

Виконання основних лісосічних робіт без попереднього приземлення небезпечних дерев та розмітки стежок для переходів працівників з пасіки в пасіку при підготовці основної території вітровально-буреломної лісосіки проводити у випадку наявності на лісосіці понад 20 % небезпечних дерев і розроблення її в безсніжний період. Таку лісосіку розробляти за Правилами охорони праці для ушкоджених стихійними природними явищами (вітровально-буреломних лісосік) відповідно до вимог підпунктів 15.2.3, 15.2.17-15.2.28 та 15.3.38-15.3.42. розділів У, УІ. Карти технологічного процесу. Розробку вітровально-буреломної лісосіки проводити вальником ліса (лісоруб УІ-го розряду) та помічником вальника (лісоруб ІУ, У-го розрядів) під безпосереднім керівництвом майстра або іншої посадової особи, яка пройшла перевірку з охорони праці на лісозаготівлі і отримала від роботодавця необхідні повноваження. Бригада працівників, зайнятих розробленням вітровально-буреломних лісосік повинна бути забезпечена бензопилками, бандажем для одягання на відземки тріснутих дерев перед їх спилюванням, трактором з тросом довжиною не менше 35 метрів, вірвовкою довжиною 10 метрів з трирогом гаком, звалювальною вилкою, багром висотою не менше 4м, упором з металевим наконечником для одягання на жердину, дерев'яними чи металевими, синтетичними клинками, сокирами, чокарами довжиною 5-8 метрів з розрахунку на кожного працівника. Не дозволяється розробляти вітровально-буреломні лісосіки без помічника вальника, а також при глибині снігу більше 30см, при швидкості вітру більше 11м/с, при наявності на кроні ожеледі.

Під час розроблення вітровально-буреломних лісосік, далі лісосіки, звалювати дерева переважно у бік основного напрямку їх вивалювання (зламування) з урахуванням можливого впливу на лісосічні роботи рельєфу місцевості, напрямку нахилу дерев, ступеня захащеності лісосіки, намічених способів і засобів трелявання першу чергу звалювати найбільш небезпечні дерева відповідно до вимог підпунктів 15.2.17, 15.2.18, 15.2.21 Правил охорони праці, а саме: для зняття завислих на деревах верхівків, гілок та інших завислих гілки, сучки та верхівки з використанням механізованих підймальних пристроїв. Стягування завислих предметів, деревної ламані, тощо здійснювати за допомогою прядив'яного каната діаметром не менше 15 мм, прив'язаного до ручки багра або трирогого гаку, а зіштовхування — з використанням звалювальної вилки або жердини з металевим наконечником. Для закидання каната з гаком на завислий предмет або наведення на нього багра дозволяється використовувати драбини та стрем'янки, які відповідають вимогам НПА ОП 0.00-1.30-01. Перед закиданням каната або наведення багра з драбини, стрем'янки чи необхідно працівнику необхідно надійно зафіксувати своє положення за допомогою монтажного пояса. При неможливості зняття чи стягнення завислої деревної ламані або предметів.

необхідно їх струсити шляхом закріплення канату на максимальній висоті дерева (не вище місця зависання) прикріпити канат (довжиною не менше 35 метрів) трактора та шляхом розгойдування дерева струсити завислу ламань, тощо. За неможливості безпечного зняття (зтрушування) завислої ламані, предметів з дерева чи звалювання дерев з зависанням виробничі елементи (верхні лісосклади, трелявальні волокни, елементи облаштування бригади, діючі стежки, тощо) влаштувати на відстані від таких дерев, яка перевищує 20м. Кожне вітровальне-буреломне дерево перед звалюванням необхідно ретельно оглянути і після цього вибрати спосіб та направлення звалювання.

В разі неможливості зняття з дерева завислих гілок, сучків та верхівок з використанням багра та вірв'яки переважно з трирогом гаком, необхідно виконати основний звалювальний пропил дерева з боку протилежного зависанню. Якщо при пилянні дерева вальник та його помічник змушені знаходитись в зоні падіння завислого предмета, дерево необхідно спилювати в присутності керівника лісосічних робіт по сигналу якого працівники повинні відійти в безпечне місце. Розбирати завали вітровальних дерев тракторами або лебідками з віддалі не менше 35 метрів. Не допускати звалювання невідокремленого злomu без попередньої перевірки міцності з'єднання злomu з комлевою частиною. До початку звалювання дерева, які мають тріщини від комля до верхівки, необхідно обв'язати п'ятьма витками прядив'яного каната товщиною не менше 15 мм або ланцюгом (забандажувати) та забити не менше двох клинків між стовбуром та витками. У випадках звалювання великих дерев з нахилом, однобічним розвитком крони чи однобічним вкриттям її снігом (льодом) для запобігання розколюванню і розщепленню відземкової частини частини товстомерних дерев з внутрішньою гнилизною або надколеними відземками необхідно відземкову частину стовбура бандажувати. Звалювання дерев із зламанною та невідокремленою частиною, яка лежить на землі без попереднього випробування на міцність з'єднання зламанної верхівкової частини з з комлем стовбура не дозволяється. Такі дерева необхідно звалювати слідуєчими способами.

1. Якщо невідокремлений злам дерева знаходиться на висоті від землі менш 1 м і зламана частина його не може бути відокремлена лебідкою, трактором, конем або вручну від стоячої комлевої (відземкової) частини, то її відокремлюють шляхом відпилювання в тому місці, де закінчився злам. До початку відпилювання під стовбур встановлюють підкладки. Відпилювання необхідно починати першим різом зверху до затискування шини, а потім другим різом знизу на віддалі 2-3см від площини першого різів.

2. Звалювання зламаного на висоті більше 1 метр від землі дерева, верхівка якого знаходиться на землі і

ОПИС БЕЗПЕЧНИХ СПОСОБІВ ПРАЦІ НА ПІДГОТОВЧИХ ТА ОСНОВНИХ РОБОТАХ

До проведення основних лісосічних робіт виконуються підготовчі роботи згідно вимог п. 15.2. Правил охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості (НПАОП 02.0—1.04—05), далі Правил охорони праці, інструкцій та розділів 10,6 технологічних карти. Перед проведенням лісосічних робіт встановити на висоті від землі 1,5-1,7 м і на відстані 60-70 м від місць проведення лісосічних робіт вздовж шляхів найбільш вірогідного переміщення людей (доріг, стежок, волоків, тощо), що перетинають лісосіку, а також додаткову робочу територію бригад або наближаються до неї на відстань, меншу радіуса дії небезпечної зони звалювання розробки дерев і трелювання деревини (60 м і більше) заборонні знаки з написами "Сторонній прохід та проїзд заборонені. Лісозаготівля". Згідно вимог підпунктів 15.2.4, 15.2.9, 15.2.11 Правил охорони праці у зовнішніх зонах навкруги вітровально-буреломної лісосіки, далі лісосіки, у внутрішніх та зовнішніх зонах безпеки додаткових робочих територій проводити звалювання тих небезпечних дерев, які створюють загрозу працівникам під час їх роботи на лісосіці, додаткових робочих територіях (верхній сніг, трелювальні волоки, порожнякових тракторні та під'їзні шляхи, елементи облаштування бригад, тощо).

Основні лісосічні роботи проводяться згідно затвердженого акта готовності лісосіки. Звалювання лісу проводиться бензопилою марки *Унск-Вирні-26*. Перед початком звалювання дерев вальник і помічник вальника повинні бути забезпечені усім необхідним інструментом та допоміжними пристроями, а також спецодягом та спецвзуттям. До початку звалювання вальник та помічник вальника зобов'язані: оцінити небезпеку щодо можливого падіння зламаних гілок і верхівок із звалюваного та стоячих поряд дерев; визначити напрямок безпечного звалювання кожного дерева; навкруги дерева в радіусі щонайменше 70 см врівень з землею вирубати чагарник; прибрати захаращеність; підготувати дві відхідні доріжки довжиною 4-5 м і шириною не менше 35 см під кутом 45-60 градусів до напрямку, протилежного напрямку звалювання дерева; у разі звалювання дерева в напрямку до вершини схилу крутістю до 15 градусів прокласти відхідні доріжки під кутом 60 градусів до напрямку, протилежного напрямку наміченого падіння дерева; перед звалюванням небезпечних дерев попередньо перевірити міцність таких дерев (зламів) звалювальною вилкою, за можливості зняти завислі гілки, в'ювки та злами; вздовж стежок, трелювальних волоків і доріг, які проходять через небезпечну зону звалювання дерев, шляхів переходу працівників з пасіки в пасіку встановити переносні заборонні знаки: "Прохід і проїзд заборонено. Звалювання лісу". Знаки повинні встановлюватися на висоті 1,5 м від поверхні землі на межах названої небезпечної зони. При звалюванні дерев, а також для запобігання розколюванню і розщепленню відземкової частини товстомерних дерев з внутрішньою гнилизною або надколеними відземками, нахилених, одностороннім розвитком крони або одностороннім вкриттям їх снігом (льодом), відземкову частину стовбура бандажувати прядив'яним канатом товщиною не менше 15 мм або ланцюговим бандажем. При бандажуванні стовбура в нижній його частині потрібно стиснути бандажну обв'язку забиванням між нею і стовбуром щонайменше двох клинків.

Керівник робіт, а за його відсутності-бригадир повинен не допускати залишення на лісосіці підпиляних, недопиляних, підрубаних та завислих під час звалювання дерев. Під час звалювання здорових дерев необхідно дотримуватись таких вимог: спилювання дерев діаметром не більше 8 см дозволяється звалювати без підпилка; під час звалювання дерев діаметром від 8 до 12 см підпилок дозволяється виконувати одним різом, а спилювання робити на висоті на 1-2 см вище підпилка, без залишення недопилка; при звалюванні дерев діаметром більше 12 см підпилок слід виконувати двома різми на глибину не менше $\frac{1}{4}$ діаметра у прямостоячих і $\frac{1}{3}$ - у похилених, а також дерев з одностороннім розвитком крони; підпилок на деревах діаметром понад 12 см потрібно виконувати так, щоб нижня його частина була перпендикулярна до осі дерева, а верхня утворювала з нижньою площиною кут 45-55 градусів; у дерев діаметром понад 1 м клиновидний підпилок дозволяється замінити на підпилок з двома паралельними різми паралельними різам, розміщеними на відстані $\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{10}$ діаметра стовбура; після підпилювання здорових дерев виконати горизонтальні заболонні підпили з обох боків стовбура (на висоті спилювання) глибиною біля 10 % діаметра пенька; кореневі лапи на рівні пенька, що з'єднуються з недопилком, обов'язково спилювати; спилювання дерев діаметром більше 12 см повинно виконуватись перпендикулярно до осі дерева на 2-3 см вище нижньої площини підпилка. Під час спилювання здорових дерев у тому числі «у замок», необхідно залишати недопилок: при діаметрі стовбура в місці спилювання від 13 до 20 см - 1 см, від 21 до 40 см - 2 см, від 41 до 60 см - 3 см, від 61 і більше - 4 см. У дерев пошкоджених гнилизною або трухлявістю, ширину недопилка збільшується на 2 см. Перед початком спилювання дерев вальник лісу та помічник вальника повинні переконатися у відсутності сторонніх людей в небезпечній зоні звалювання 60 м, а при схилі 15 градусів - на всю протяжність до підніжжя схилу, а перед падінням дерев подати гучний сигнал. При появі у небезпечній зоні звалювання людей за інших обставин, а також тварин звалювання дерев слід призупинити і забезпечити виведення їх за межі небезпечної зони. На схилах крутістю до 150° напрям звалювання визначає керівник лісосічних робіт в залежності від їх нахилу і способу трелювання деревини на лісосіці. На схилах крутістю понад 15 градусів напрям розроблення лісосіки приймається від підосви схилу до вершини, а напрям звалювання дерев - верхівкою до підніжжя схилу або під кутом не більше 45 градусів до його вертикалі. Дерев, які мають нахил більше 5 градусів у бік вершини схилу крутістю до 15 градусів, дозволяється звалювати в бік нахилу на звільнену від лісу територію. На схилах більше 15 градусів звалювання або зламання дерев у бік їх нахил виконувати за допомогою сталевго канату трактора, який встановлюється вище схилом від дерева і приземляється не більше 45 градусів до його вертикалі. Дерев, які мають нахил більше 5 градусів у бік вершини схилу крутістю до 15 градусів, дозволяється звалювати в бік нахилу на звільнену від лісу територію. На схилах більше 15 градусів звалювання або зламання дерев у бік їх нахил виконувати за допомогою сталевго канату

відокремити її не вдалося, проводити за допомогою трактора і троса довжиною не менше 35 метрів. Із цього випадку необхідно перед звалюванням на комлеву частину закріплюють канат лебідки трактора, навішуючи його звалювальною вилкою, знаходячись з нагірного боку. Звалювання комлевої частини разом із зламаною вершиною виконувати під кутом 90 градусів до вертикальної площини, яка проходить через вісь зламаної частини дерева. При виконанні недопилку товщиною у 2 рази більшою від нормативного, вальник лісу та його помічник повинні відійти на безпечну віддаль та не перебувати у вертикальній площині натягнутого сталевго канату. Звалювання комлевої частини разом із зламаною вершиною без застосування лебідки трактора, а також вздовж вертикальної площини, яка проходить через вісь зламаного дерева забороняється.

3. Якщо зламана частина дерева відокремлена від стоячої комлевої (відземкової) частини, то звалювання пенька "зламання" необхідно виконувати як окремо стоячого дерева. Забороняється залишати незваленими (неприземленими) стоячі комлеві (відземкові) злами. Звалювання нахилених окремо стоячих дерев з частково пошкодженою кореневою частиною виконувати в сторону їх нахилу.

4. Нахилені, надколені в комлевій частині дерева дозволяється спилювати тільки після попереднього обв'язування стовбура в нижній його частині ланцюгом (бандажем) або канатом (п'ятьма вигнутими) і забивання не менше двох клинків під обв'язку. Глибина підпилку таких дерев повинна складати до $\frac{1}{2}$ діаметра комлевої частини (відземка) в залежності від нахилу.

5. Перед тим як розпочати зняття (звалювання) завислих дерев необхідно в кожному конкретному випадку визначити характер зависання та виходячи з цього визначити способи звалювання:

5.1. Якщо зависле дерево має злам, невідокремлений від пня, то підпилки дерева виконувати біля зламаних бокових сторін з недопилком шириною 4-6 см; після цього дерево звалювати при допомозі трактора в сторону з кутом 90 градусів до поздовжньої осі завислого дерева;

5.2. Якщо дерево має злам на висоті більше 1 метра від землі, а вершинна частина його зависла на іншій частині дерева та не може бути відокремлена від стоячої комлевої частини лебідкою чи трактором, то на комлеву частину закріпити канат лебідки трактора під кутом 90 градусів до поздовжньої вершинної частини; з боку натягнутого канату в комлевій частині виконати підпилки до $\frac{1}{2}$ діаметра, із зворотної сторони підпилку виконати спилування, залишивши недопилку шириною 4-6 см, після чого дерево звалювати трактором. Декілька нахилених завислих дерев підпилювати, спилювати та знімати за допомогою трактора за вищевказаними способами. Кожне зависле дерево в цьому випадку знімати окремо. Першим знімати дерево, яке знаходиться зверху.

6. Лежачі на землі вітровальні дерева розробляти наступними способами:

6.1. Якщо дерево звалене з корінням і стовбур лежить на землі, то для унеможливлення перекидування кореневої брили у попереднє положення її необхідно закріпити спеціальними підпирками, до яких закріпити канат, після чого виконати відпилювання стовбура від кореневої брили. Стовбур відпилювати двома різаними спочатку зверху на глибину не менше $\frac{1}{2}$ діаметра, а потім знизу ближче до брили на відстані 2-3 см від площини першого різання. Якщо дерево щільно прилягло до землі, під стовбуром виривають канавку для вільного проходження пилки знизу. Кореневу брилу лебідкою або трактором повертають на місце попереднього положення (гори вгору або вгору).

6.2. При відпилюванні стовбура від кореневої брили, а також завислих вершин або стовбурів для унеможливлення затискування пиляльної шини пилки необхідно підкласти під стовбур підкладки. Підтримувати стовбур ногою або рукою заборонено.

6.3. Якщо дерево повалене з корінням, лежить на землі і має зовнішній прогин, то кореневу брилу закріпити канатом з протилежного боку від місця перебування вальника, підкласти підкладки під кутом 90 градусів до поздовжньої осі дерева і встановити підпирки під кореневу брилу. Відокремлювати стовбур від кореневої брили двома різаними двома різаними: перший знизу, другий зверху. Решту операцій виконувати так, як вказано вище. Для унеможливлення викиду стовбурної частини в сторону до початку пиляння дерево необхідно міцно укріпити до пеньків або стоячих дерев чокером або прядив'яним канатом. У всіх випадках при відпилюванні стовбура від кореневої брили вальник повинен визначити можливі розвороти стовбурної частини. Для унеможливлення викиду стовбурної частини в сторону до початку пиляння дерево необхідно міцно укріпити до пеньків або стоячих дерев чокером або прядив'яним канатом. У всіх випадках при відпилюванні стовбура від кореневої брили вальник повинен визначити можливі розвороти стовбурної частини. Під час пиляння вальник повинен знаходитися із сторони, протилежній можливому розвертання стовбура. Під час пиляння яке виконується на схилах, при відпилюванні кореневої брили вальник лісу та інші особи, які беруть участь в роботі, повинні перебувати з нагірного боку. При розробці вітровально-буреломного лісу забороняється обрубувати сучки на деревах, на які вони спираються, ходити по звалених деревах, знаходитися вивернутої кореневої брили, підрубувати корені вивернутого дерева.

6.4. Якщо зависле дерево повністю відломилось від комлевої частини стовбура і спирається на землю, необхідно стягнути за допомогою трактора (лебідки), коней.

6.5. Зігнуті дерева, верхівки яких придавлені до землі снігом, землею чи деревиною, спилювати вивільнення їх верхівок за допомогою троса, трактора чи ручної лебідки.

6.6. При затискуванні пиляльного апарату зупинити бензопилу, від'єднати пиляльний апарат і звалити дерево за допомогою трактора з тросом довжиною не менше 35 метрів. Не дозволяється звалювати дерево за допомогою бензопилки з метою унеможливлення розколювання дерева при розпилюванні або падіння дерева в невизначеному напрямку. Якщо бензопилка затиснута при падінні дерева, негайно її залишити та відійти на безпечну віддаль. Звалювання таких дерев виконувати з використанням троса трактора чи ручної лебідки, відійти на безпечну віддаль. Звалювання таких дерев виконувати з використанням троса трактора чи ручної лебідки, відійти на безпечну віддаль. Звалювання таких дерев виконувати з використанням троса трактора чи ручної лебідки, відійти на безпечну віддаль, що перевищує її висоту на вирубану площу чи в провіт між деревами. Після звалювання одного дерева або відокремлення стовбурної частини одного дерева від комлевої глибини, вальник лісу та помічник вальника

ь обрубку та обрізку сучків, попередньо закріпивши стовбурну частину від сковзання або перекочування за допомогою чокара або канату до здорових пнів або стоячих дерев.

Обрубку, обрізування гілок та сучків проводити поза небезпечною зоною звалювання дерев на відстані не менше 60м від їх місця звалювання. При куті нахилу схилу понад 15° обрубання, обрізування здійснювати лише на одній горизонталі з місцем виконання інших

операцій або після їх закінчення. На схилі крутизною до 15° відстань між двома обрубниками сучків становить не менше 10м (хвойні дерева) та 15м (листяні). На схилі понад 15° відстань між обрубниками сучків становить 30м. До початку обрубання гілок закріпити дерева, які повалені уздовж схилу з кутом нахилу більше 20°. Повалені дерева впоперек схилу, необхідно закріплювати при куті нахилу схилу більше 15 градусів, знаходячись з нагірного боку щодо дерева, упевнившись у відсутності людей в небезпечній зоні обрубання на схилі до 15°, а на схилах понад 15 градусів, і нижче схилом, відсутні люди. Обрубання гілок має здійснюватись у напрямку від відземка до верхівки дерева. Під час роботи забороняється: обрубання гілок сокирою із тріснутим топором; переміщення працівника по поваленому дереві або перебування з боку розташування гілок, які підлягають обрубанню; виконання роботи на нестійко лежачих деревах без попереднього закріплення їх; обрубання сучків на деревах, натягнутих на щит трактора або на лісовозному транспорті.

Розкрязування дерев та хлестів дозволяється на відстані поза небезпечними зонами звалювання дерев на схилах не ближче 60м від місця трелювання. Перед розкрязуванням деревини на лісосіці необхідно: переконатися у стійкості положення стовбура та при необхідності закріпити його підпірками або підкладками з деревини; закріпити дерева або частини дерев, які лежать уздовж схилу крутістю понад 20 градусів, надійно прив'язавши їх до пеньків, дерев, виступів скель тощо; розкрязувати дерева, що лежать уздовж схилу крутістю понад 20 градусів, слід у напрямку від верхівки до відземка, що дозволяє уникнути накочування сортиментів на працівника, який перебуває нижче схилом; дерева, які лежать поперек схилу, слід закріплювати при крутості його понад 15 градусів, а під час їх розкрязування працівник повинен перебувати з нагірного боку. Під час розкрязування слід уникати: утримання стовбура ногою працівника; розкрязування деревини в штабелях і пачках без попереднього розкочування хлестів, а також стоячи на них. Розкрязування хлестів, які щільно прилягають до поверхні ґрунту і не перебувають під напругою, дозволяється виконувати одним пропиленням. Якщо хлист у місці його розкрязування стиснутий знизу, а розтягнутий зверху перший різ на глибину однієї третини його діаметра слід робити знизу від землі, а другий – зверху в зоні розтягнення. У разі розтягнення хлиста знизу, перше пропилення необхідно робити зверху у зоні стиснення, а друге – знизу. Під час розкрязування деревних хлестів бензиномоторною пилкою необхідно виконувати дрібний ремонт, заміну пильного ланцюга, заправляти паливно-мастильними матеріалами на відстані щонайменше 10м від людей.

Трелювання деревини проводиться гусеничними або колісними тракторами по підготовлених волоках на ширину не менше 5м (з класом тяги 6-29 кН) та на косогах ширину 7м (з класом тяги 30-60 кН) з поздовжнім ухилом (гусеничні) не більше 15 градусів протягом року і від 16 градусів до 25 градусів у літню пору, коли волок сухий. Трелювання деревини колісними тракторами виконувати на спуск 17 градусів (літом) та 13 градусів (зимою та мокру погоду), на підйомі 7 градусів. Трелювання дров 1м і балансів 1,25м проводити на тракторних санях. Заїзди трактора на небезпечну територію дозволяється здійснювати за вказівкою керівника лісосічних робіт для приземлення небезпечних (завислих) дерев та їх витягування на території помірного ризику, а також для розтягування завалів.

При під'їзді трактора до небезпечної зони звалювання для трелювання хлестів тракторист зупиняє трактор біля межі небезпечної зони та подає звуковий сигнал вальникові. При отриманні відповідного дозволу вальника або помічника, тракторист з трактором заїжджає в небезпечну зону. Чокерування слід виконувати на 0,9-1,2м за верхівку, а за товщій кінець 0,5-0,7м. Вальник з помічником, впевнившись, що трактор вніхав з вантажем з небезпечної зони та переконавшись, що в небезпечній зоні не має членів бригади і сторонніх осіб, приступають до звалювання чергового дерева.

В кінці зміни лісоруб шостого та лісоруб четвертого розрядів проводять на верхньому складі розкрязування хлестів напівхлестів на сортименти на розкрязувальні площадки, обладнані підкладними колодами.

Розкрязування деревини на сортименти виконувати після попереднього розтягування хлестів, напівхлестів в один ряд з закріпленням їх в стійкому положенні. Зона безпеки на розкрязувальному майданчику повинна бути в радіусі не менше 5м від технічних засобів, що працюють, від деревини і допоміжних пристроїв, які рухаються. Верхньоскладські роботи виконувати не ближ 10м від стіни.

Навантажування ділової деревини та дров'яного догоття на верхньому складі виконувати гідроманіпуляційною установкою типу «Фіскарс», дрова (короткомір) – ручним способом із землі на автомашину.

Усі працівники які зайняті на лісосічних роботах, або на переміщеннях круглих лісоматеріалів, а також особи, які прибули на лісосіку повинні працювати в захисних касках, а лісоруби на звалюванні дерев та чокерівник - у сигнальних жилетках. Суміщення двох і більше фаз робіт на одній пасіці в одній небезпечній зоні забороняється. Перехід на слідуочу пасіку для її розробки лісозаготівельна бригада проводить тільки з дозволу керівника робіт (майстер) та після виконання всіх фаз робіт у попередній пасіці.

VII. ОСОБЛИВІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ

1. До роботи зі звалювання дерев слід допускати лише вальників, які пройшли спеціальну підготовку у навчальних закладах. Перед початком розроблення нової лісосіки всі члени бригади повинні пройти позаплановий інструктаж на робочому місці. При проведенні підготовчих робіт та рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства, в першу чергу необхідно звалювати найбільш небезпечні дерева. Зняття завислих дерев слід здійснювати за допомогою ручних лебідок, трактором з канатом довжиною не менше 35 м або кіньми.
2. Нормативні акти та інші документи, вимоги яких обов'язкові для виконання бригадою (ланкою) у доповнення до вимог карти № _____

(інструкція з охорони праці, карта технологічного процесу на верхньолісоскладські роботи, технологічна інструкція та інші)

VIII. ПРИРОДООХОРОННІ ТА ЛІСІВНИЧІ ВИМОГИ

Наблюдати за тривалістю роботи на гірських ділянках, зупинити роботу (щодо збереження підросту, дерев цінних порід, дерев-насічників, відвернення ерозії ґрунту тощо) на певні дерева. Як і на певні ділянки лісового господарства. Дерева в лісах зберігаються тільки

Техкарту склав
СПД

(підпис, ініціали, прізвище)
(підписи)

« » 20 ____ року

Техкарту отримав: майстер
(керівник лісозаготівельних робіт СПД)

(підпис, ініціали, прізвище)

« » 20 ____ року

З вимогами техкарти ознайомлені:
бригадир, працівники СПД

Гурч В. В.

Лисенко С. Ген

Лисенко Н. І.

Копію карти технологічного процесу
одержав:

Бригадир СПД

Гурч В. В.
(підпис, ініціали, прізвище)

Відповідальний за охорону праці
на лісосіці

(прізвище, ініціали, посада, підпис особи СПД)

IX. КОРОТКІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ЗАПОВНЕННЯ КАРТИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА НАДАННЯ ПОСЛУГ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

1. Перед складанням карти технологічного процесу проводиться обстеження лісосіки, під час якого визначаються та коротко описуються види та обсяги робіт, які відповідно до вимог безпеки праці необхідно виконати. Карта затверджується після приземлення небезпечних дерев на територіях, названих у пункті 4 акта.

2. Карта технологічного процесу розроблення лісосіки складається відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з охорони праці у 3-х примірниках. Перший примірник на період розроблення лісосіки зберігається у «Виконавця», другий - у «Замовника». Третій примірник видається бригадиру лісозаготівельної бригади «Виконавця». Після закінчення лісозаготівельних робіт перший примірник передається для зберігання в контору лісництва (лісопункту).

Приватне підприємство

(назва підприємства)

ФОП "Звоник Н.Б."

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Приватний підприємець

(підпис, ініціали, прізвище)

« » 20 року.

Х. АКТ ГОТОВНОСТІ ЛІСОСІКИ ДО РОЗРОБЛЕННЯ

« » 20 року

Відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці стосовно виконання лісозаготівельних робіт в Львівському лісництві, на лісосіці в кв. № 5, виділі № 9, площа 1,3 га, урочищі Звоник проведені такі підготовчі роботи:

№ п/п	Види підготовчих робіт про виконання	Відмітка	Підписи особи, що перевіряла виконання
1	2	3	4
1	Визначення на місцевості меж лісосіки	визначено	У
2	Визначення меж щонайменше 60-метрової зони безпеки навколо лісосіки та додаткової робочої території	визначено	У
3	Установлення заборонних знаків обгородження небезпечних зон	установлено	У
4	Приземлення небезпечних дерев:	приземлено	У
4.1	на лісосіці, поза зонами безпеки	приземлено	У
4.2	у зонах безпеки шириною щонайменше 60 м навколо лісосіки	приземлено	У
4.3	повздож лісовозних доріг, під'їзних та треповальних шляхів	приземлено	У
4.4	у радіусі не менше 60 м від передбачених місць розташування:	приземлено	У
4.4.1	побутового приміщення	приземлено	У
4.4.2	верхніх лісоскладів	приземлено	У
4.4.3	стоянки техніки	приземлено	У
4.4.4	складу пально-мастильних матеріалів	приземлено	У
5	Розмітка лісосіки на пасіки	розмічено	У
6	Визначення магістральних волоків	визначено	У
7	Визначення пасічних волоків	визначено	У
8	Будівництво лісовозних доріг	відсутній	У
9	Перевірка рівня радіації на радіоактивно забруднених територіях	відсутній	У
10	У гірських та горбистих умовах додатково:		
10.1	улаштування волоків з веденням земляних робіт на косогорах	улаштування новий бокс	У
10.2	підготовка трас канатних установок	відсутній	У
10.3	монтаж канатних установок		
11	Інші роботи		

Приватний підприємець

(підпис, ініціали, прізвище)

Майстер СПД

(підпис, ініціали, прізвище)

Бригадир СПД

(підпис, ініціали, прізвище)

Примітка. При підготовці лісосіки до рубок догляду за лісом та санітарних, якщо волоки на косогорах не влаштовуються, вимоги пунктів 6, 7 можуть не виконуватись, а роботи, названі в пункті 4.1, дозволяється проводити в процесі розроблення лісосіки за умови відсутності на деревах снігу та льоду.

ЕКЗ. 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Мінінфраструктури України,

Мінінфраструктури України

SGS-FM/CSC-011070

Головний менеджер:

"Великобержнянська совагоспартель"

TSC 100%

Код за ЄДРПОУ 22114543

**ТОВАРО-ТРАНСПОРТНА НАКЛАДНА
при перевезенні деревини
автомобільним транспортом (ТТН-ліс)**

серія ЗКВ № 160345 від 04.10.2018 р.

Перевізник Фоп Бегині А В

Автомобіль Урал

Причіп держ. №

Водій

держ. № АО 6494 ВА

Шаповалов А В

(підпис та прізвище)

Пункт навантаження:

Лютянське лісництво, Франко - Трель

(назва структурного підрозділу)

Б кв (35 вид) 1 діл.

Пункт розвантаження:

с Тихий

Вантажоодержувач:

Тихівська с/р для клуба

Вид рубки: СВЛР

Умови відвантаження: Франко - Трель

ВІДОМОСТІ ПРО ВАНТАЖ

при відпуску штабелів:

Дрова (ГОСТ 3243-88 для палив
(продукція)

бук

(порода)

Штабель

Н, м L, м W, м Коеф. V, м³

Ціна за м³

Сума, м³

висота довжина ширина перевороту об'єм

(без ПДВ)

(без ПДВ)

1,6 3,52 1,9 0,68 7,277

800,00

5821,60

Разом: 1 шт., V: 7,277 м³

Всього відпущено: 1 шт., V: 7,277 м³, бирок 1 шт.

на суму: 5821,60 грн, ПДВ 1164,32

Разом 6985,92 грн

шість тисяч дев'ятсот вісімдесят п'ять гривень

92 копійок з ПДВ

(сума словами)

Відпустив Лісничий

Іваник Ю М

Прийняв до перевезення

Водій

Шаповалов А В

Деревину одержав:

за дорученням від 04.10.2018 р. №

(підпис)

(підпис)

Іванчик Ю. М.

Прийняв до перевезення
вантаж
Шаповалов А. В.

Деревину одержано
згідно з контрактом від 04.10.2018 р. №

(ініціали та прізвище)

(підпис)

Додаток до ТТН-ліс: серія ЗКВ № 160345
від 04.10.2018 р.

Пункт навантаження:

Лютянське лісництво, Франко - Трель

інформація про трельовий пункт

5 кв (35 вид) 1 діл.

Вантажодержувач:

Тихівська с/р для клуба

Вид рубки: СВЛР

Умови відвантаження: Франко - Трель

ПЕРЕЛІК ДЕРЕВИНИ

при відпуску штабелів:

Дрова (ГОСТ 3243-88 для палив (продукція)			бук (порода)	Штабель
H, м висота	L, м довжина	W, м ширина	Коеф. переводу	V, м3 об'єм
1,6	3,52	1,9	0,58	7,277

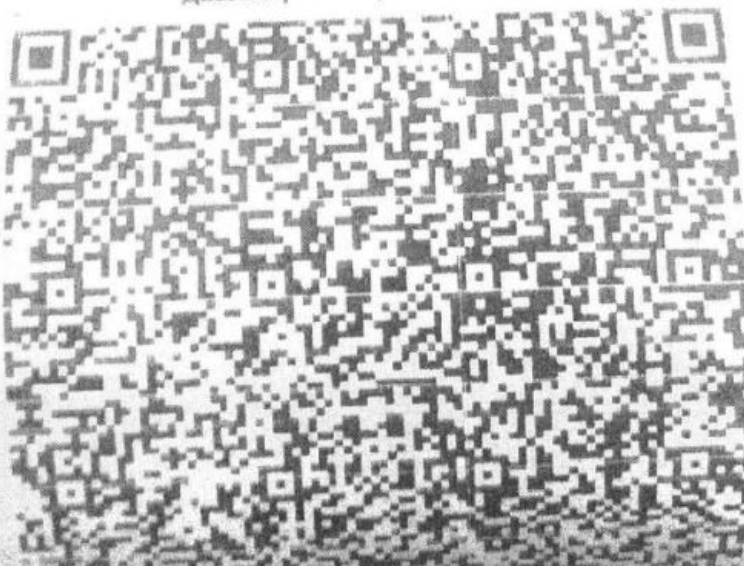
Разом: 1 шт., V: 7,277 м3, бирок 1 шт.

Всього по документу: 1 шт., V: 7,277 м3.

Відпустив Підписний
Іванчик Ю. М.

Прийняв до перевезення
вантаж
Шаповалов А. В.

Примітка: Цей документ підготовлено та передано
до облікової системи в електронному форматі.
Двовимірний штрих-код документа:

ЗАТВЕРДЖУЮ

Головний лісничий

В.В.петрунь

" 12 " 12 2016 р.

ПРОЕКТ

№ 31

Природного поновлення на 2014 рік по Волосятківському лісництвіДП "В.В.Березнянське лісове господарство"

Урочище	Квартал	Виділ	Площа (до 0,1 га)	Тип лісорослинних умов	Характеристика ділянки		Наявність підросту, порослі головних порід					Намічені заходи по сприянню природному поновленню, передбачуваний склад насадження	Рік переведення у відкриті лісовою рослинні стно землі
					Категорія лісокультурної площі або насадження: згарище, галлявина, зруб, склад насадження, клас віку, повнота, рік заходів чи пожежі, інше	порода, склад	походження	Кількість, тис. шт.	Висота (до 0,1 м)	стан			
Муч					Зруб-2018 року, Сил-Зруб	Зруб-2018 року, Сил-Зруб						Зруб-2018 року, Сил-Зруб	
Хаманів	29	2,0	2,0	Дуб, Бук, Сил	Зруб-2018 року, Сил-Зруб	Зруб-2018 року, Сил-Зруб	Бук, Дуб, Сил	Бук, Дуб, Сил	Бук, Дуб, Сил	Бук, Дуб, Сил	Бук, Дуб, Сил	Бук, Дуб, Сил	2023
					Рівень моря 600 м	Рівень моря 600 м						Мед-40 шт	
												Передбачуваний склад насадження	

Лісничий

Склав лісничий

Склав лісничий

Склав лісничий

2016

р.

Склав лісничий
Склав лісничий
Склав лісничий

Додаток № 7
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державного агентства
лісових ресурсів України
від 21.01.2013 р. № 9

АКТ
огляду місць використання лісових ресурсів

« 09.01. 2018 р.»

Область Закарпатська Постійний лісокористувач ДП "В.Березнякський ЛГ"

Лісництво (структурний підрозділ) Виноградівське лісництво

лісничий Іванчик Юрій Іванович

(посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка складає акт)

В присутності представника майстра лісу

(найменування лісокористувача)

Іванчик Юрій Іванович

(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Що діє на підставі наказу № 112 від 25.12.2017р.

(найменування документа)

Повідомленого 25.12.2017 р.

(спосіб повідомлення)

Провели огляд місце рубки лісового фонду

(вид огляду)

В кварталі 16, виділ 23, за лісорубним квитком № 000291

Серія ЗАЛРК № 000291 від «20» червня 2017 р.

Виданому ДП "В.Березнякський ЛГ" «20.06.2017 р.»

Вид, спосіб рубки вибірка, санітарна спосіб обліку по дереву

Строк закінчення лісокористування 31 грудня 2017р.

Під час огляду встановлено:

	Одиниця виміру	Дозволено по лісорубному квитку	Фактично заготовлено	Наявність деревини або інших продуктів лісу На день освідчення
Площа лісосіки	гектарів	5,5	5,5	
Ділової	Куб.метрів	14	16	
Дров'яної	Куб.метрів	27	14	
З неї для технологічних потреб		—	—	
Разом ліквідної стовбурної		41	40	
Хворосту і сучків		13	11	
Інші продукти лісу		—	—	

Якість рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства

Рубка пройдена всім лісом, якість робіт
задовільна (якість проведення рубок, інтенсивність, правильність призначення дерев до рубки тощо, загальний стан насаджень і пропозиції по проведенню додаткових заходів)

Додатки до акта

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Представник лісогосподарського підприємства

Іванчик Юр. Миколайович
(підпис)

Представник лісокористувача

(підпис)

Іванчик Юр. Вас

Додаток №1
до Договору № _____ від « _____ » _____ 201_ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

СПД _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 201_ р.
МП _____

КАРТА

**ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ РОЗРОБЛЕННЯ ЛІСОСІКИ
(ПРИ НАДАННІ ПОСЛУГ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ЛІСІВНИЦТВОМ)**

Рубки Головного користування, Суцільне вирубування
(найменування способів рубок головного користування (вибіркова, поступова, суцільна))

січна рубка
(найменування рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства)

Лісничку лісництві, кварталі № 5, виділі № 35, урочищі Високий
Лісорубний квиток № 008461 від « 11 » 12 2014 року

Термін розроблення лісосіки: початок « 11 » 12 2014 року, кінець « 11 » 12 2014 року

Період очищення лісосіки: з « 11 » 12 2014 року до « 11 » 12 2014 року

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОСІКИ

1. Площа лісосіки 1.3 га;

2. Господарство Хмельницьке (ЧП "Л.С.В.М. 1955-96")
(хвойне, мішане, твердолистяне, склад деревостану)

3. Повнота насадження 0.4;

4. Деревний запас, що вирубується, 464 куб м;

5. Відвантаження деревини ведеться: деревами — %; деревними хлистами — %; довготтям — %;

6. Середній об'єм деревного хлиста 0.8 куб. м;

7. Інші складові характеристики Високий суцільне
(механічний склад ґрунту (ступінь зволоженості))

Глибинний 10-15 см, ВНРН-343
(рельєф місцевості)

II. КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ

1. Число бригад — 1; 2. Склад бригад(и) — 3 чол., в тому числі: вальників лісу (лісоруб VI розряду) — 1 чол.; лісорубів II - V розрядів — 1 чол.; трактористів-машиністів — 1 чол.; чокерівників — 1 чол.;

допоміжних працівників чол.

3. Наявність техніки та інших засобів виробництва:
бензопилок 1 шт.; мотокущорізів — шт.; гідроклінів — шт.;

лебідок 1 шт.; звалювальних вилок 1 шт.; коней — шт.;

лісозаготівельних машин (тракторів) 7-150 10 004357 шт.
(марка, число)

III. ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ

1. З охорони праці: каски 3 шт.; підшоломники (зимові) 3 шт.; сигнальні жилети 4 шт.; заборонні знаки обгородження небезпечних зон 2 шт.; побутові приміщення 1 шт.; аптечки 1 шт.; бачки (термоси) для води 1 шт.; інші засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) рукавиці 5 пари

2. З пожежної безпеки: вогнегасники — 1 шт.; багри — 1 шт.; лопати — 2 шт.; відра — 1 шт.; ящики з піском 1 шт.; інші ЗІЗ —

трактора, який встановлюється вище схилом від дерева що приземляється. Стягування завислих дерев виконується трактором або лебідкою в протилежному зависанню напрямку або під кутом до 90 градусів від вертикальної площини завислого дерева за допомогою сталевго каната довжиною 35м, але не коротшого за висоту дерева. Деревя завислі на бокових гілках інших дерев або тонкі дозволяється знімати за допомогою коней, важеля, коловорота, кондака.

Виконання основних лісосічних робіт без попереднього приземлення небезпечних дерев та розмітки стежок для переходів працівників з пасіки в пасіку при підготовці основної території вітровально-буреломної лісосіки проводити у випадку наявності на лісосіці понад 20 % небезпечних дерев і розроблення її в безсніжний період. Таку лісосіку розробляти за Правилами охорони праці для ушкоджених стихійними природними явищами (вітровально-буреломних лісосік) відповідно до вимог підпунктів 15.2.3, 15.2.17-15.2.28 та 15.3.38-15.3.42. розділів У, УІ. Карти технологічного процесу. Розробку вітровально-буреломної лісосіки проводити вальником ліса (лісоруб УІ-го розряду) та помічником вальника (лісоруб ІУ, У-го розрядів) під безпосереднім керівництвом майстра або іншої посадової особи, яка пройшла перевірку з охорони праці на лісозаготівлі і отримала від роботодавця необхідні повноваження. Бригада працівників, зайнятих розробленням вітровально-буреломних лісосік повинна бути забезпечена бензопилками, бандажем для одягання на відземки тріснутих дерев перед їх спилюванням, трактором з тросом довжиною не менше 35 метрів, вірвовкою довжиною 10 метрів з трирогом гаком, звалювальною вилкою, багром висотою не менше 4м, упором з металевим наконечником для одягання на жердину, дерев'яними чи металевими, синтетичними клинками, сокирами, чокерами довжиною 5-8 метрів з розрахунку на кожного працівника. Не дозволяється розробляти вітровально-буреломні лісосіки без помічника вальника, а також при глибині снігу більше 30см, при швидкості вітру більше 11м/с, при наявності на кроні ожеледі.

Під час розроблення вітровально-буреломних лісосік, далі лісосіки, звалювати дерева переважно у бік основного напрямку їх вивалювання (зламування) з урахуванням можливого впливу на лісосічні роботи рельєфу місцевості, напрямку нахилу дерев, ступеня захащеності лісосіки, намічених способів і засобів трелявання першу чергу звалювати найбільш небезпечні дерева відповідно до вимог підпунктів 15.2.17, 15.2.18, 15.2.21 Правил охорони праці, а саме: для зняття завислих на деревах верхівків, гілок та інших завислих гілки, сучки та верхівки з використанням механізованих підймальних пристроїв. Стягування завислих предметів, деревної ламані, тощо здійснювати за допомогою прядив'яного каната діаметром не менше 15 мм, прив'язаного до ручки багра або трирогого гаку, а зіштовхування — з використанням звалювальної вилки або жердини з металевим наконечником. Для закидання каната з гаком на завислий предмет або наведення на нього багра дозволяється використовувати драбини та стрем'янки, які відповідають вимогам НПА ОП 0.00-1.30-01. Перед закиданням каната або наведення багра з драбини, стрем'янки чи необхідно працівнику необхідно надійно зафіксувати своє положення за допомогою монтажного пояса. При неможливості зняття чи стягнення завислої деревної ламані або предметів.

необхідно їх струсити шляхом закріплення канату на максимальній висоті дерева (не вище місця зависання) прикріпити канат (довжиною не менше 35 метрів) трактора та шляхом розгойдування дерева струсити завислу ламань, тощо. За неможливості безпечного зняття (зтрушування) завислої ламані, предметів з дерева чи звалювання дерев з зависанням виробничі елементи (верхні лісосклади, трелявальні волокни, елементи облаштування бригади, діючі стежки, тощо) влаштовувати на відстані від таких дерев, яка перевищує 20м. Кожне вітровальне-буреломне дерево перед звалюванням необхідно ретельно оглянути і після цього вибрати спосіб та направлення звалювання.

В разі неможливості зняття з дерева завислих гілок, сучків та верхівок з використанням багра та вір- ки переважно з трирогом гаком, необхідно виконати основний звалювальний пропил дерева з боку протилежному зависанню. Якщо при пилянні дерева вальник та його помічник змушені знаходитись в зоні падіння завислого предмета, дерево необхідно спилювати в присутності керівника лісосічних робіт по сигналу якого працівники повинні відійти в безпечне місце. Розбирати завали вітровальних дерев тракторами або лебідками з віддалі не менше 35 метрів. Не допускати звалювання невідокремленого злomu без попередньої перевірки міцності з'єднання злomu з комлевою частиною. До початку звалювання дерева, які мають тріщини від комля до верхівки, необхідно обв'язати п'ятьма витками прядив'яного каната товщиною не менше 15 мм або ланцюгом (забандажувати) та забити не менше двох клинків між стовбуром та витками. У випадках звалювання великих дерев з нахилом, однобічним розвитком крони чи однобічним вкриттям її снігом (льодом) для запобігання розколюванню і розщепленню відземкової частини частини товстомерних дерев з внутрішньою гнилизною або надколеними відземками необхідно відземкову частину стовбура бандажувати. Звалювання дерев із зламанною та невідокремленою частиною, яка лежить на землі без попереднього випробування на міцність з'єднання зламанної верхівкової частини з з комлем стовбура не дозволяється. Такі дерева необхідно звалювати слідуєчими способами.

1. Якщо невідокремлений злам дерева знаходиться на висоті від землі менш 1 м і зламана частина його не може бути відокремлена лебідкою, трактором, конем або вручну від стоячої комлевої (відземкової) частини, то її відокремлюють шляхом відпилювання в тому місці, де закінчився злам. До початку відпилювання під стовбур встановлюють підкладки. Відпилювання необхідно починати першим різом зверху до затискування шини, а потім другим різом знизу на віддалі 2-3см від площини першого різ.

2. Звалювання зламаного на висоті більше 1 метр від землі дерева, верхівка якого знаходиться на землі і

ОПИС БЕЗПЕЧНИХ СПОСОБІВ ПРАЦІ НА ПІДГОТОВЧИХ ТА ОСНОВНИХ РОБОТАХ

До проведення основних лісосічних робіт виконуються підготовчі роботи згідно вимог п. 15.2. Правил охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості (НПАОП 02.0—1.04—05), далі Правил охорони праці, інструкцій та розділів 10,6 технологічних карти. Перед проведенням лісосічних робіт встановити на висоті від землі 1,5-1,7 м і на відстані 60-70 м від місць проведення лісосічних робіт вздовж шляхів найбільш вірогідного переміщення людей (доріг, стежок, волоків, тощо), що перетинають лісосіку, а також додаткову робочу територію бригад або наближаються до неї на відстань, меншу радіуса дії небезпечної зони звалювання розробки дерев і трелювання деревини (60 м і більше) заборонні знаки з написами "Сторонній прохід та проїзд заборонені. Лісозаготівля". Згідно вимог підпунктів 15.2.4, 15.2.9, 15.2.11 Правил охорони праці у зовнішніх зонах навкруги вітровально-буреломної лісосіки, далі лісосіки, у внутрішніх та зовнішніх зонах безпеки додаткових робочих територій проводити звалювання тих небезпечних дерев, які створюють загрозу працівникам під час їх роботи на лісосіці, додаткових робочих територіях (верхній сніг, трелювальні волоки, порожнякових тракторні та під'їзні шляхи, елементи облаштування бригад, тощо).

Основні лісосічні роботи проводяться згідно затвердженого акта готовності лісосіки. Звалювання лісу проводиться бензопилою марки *Унск-Вирні-26*. Перед початком звалювання дерев вальник і помічник вальника повинні бути забезпечені усім необхідним інструментом та допоміжними пристроями, а також спецодягом та спецвзуттям. До початку звалювання вальник та помічник вальника зобов'язані: оцінити небезпеку щодо можливого падіння зламаних гілок і верхівок із звалюваного та стоячих поряд дерев; визначити напрямок безпечного звалювання кожного дерева; навкруги дерева в радіусі щонайменше 70 см врівень з землею вирубати чагарник; прибрати захаращеність; підготувати дві відхідні доріжки довжиною 4-5 м і шириною не менше 35 см під кутом 45-60 градусів до напрямку, протилежного напрямку звалювання дерева; у разі звалювання дерева в напрямку до вершини схилу крутістю до 15 градусів прокласти відхідні доріжки під кутом 60 градусів до напрямку, протилежного напрямку наміченого падіння дерева; перед звалюванням небезпечних дерев попередньо перевірити міцність таких дерев (зламів) звалювальною вилкою, за можливості зняти завислі гілки, в'язки та злами; вздовж стежок, трелювальних волоків і доріг, які проходять через небезпечну зону звалювання дерев, шляхів переходу працівників з пасіки в пасіку встановити переносні заборонні знаки: "Прохід і проїзд заборонено. Звалювання лісу". Знаки повинні встановлюватися на висоті 1,5 м від поверхні землі на межах названої небезпечної зони. При звалюванні дерев, а також для запобігання розколюванню і розщепленню відземкової частини товстимірних дерев з внутрішньою гнилизною або надколеними відземками, нахилених, одностороннім розвитком крони або одностороннім вкриттям їх снігом (льодом), відземкову частину стовбура бандажувати прядив'яним канатом товщиною не менше 15 мм або ланцюговим бандажем. При бандажуванні стовбура в нижній його частині потрібно стиснути бандажну обв'язку забиванням між нею і стовбуром щонайменше двох клинків.

Керівник робіт, а за його відсутності-бригадир повинен не допускати залишення на лісосіці підпиляних, недопиляних, підрубаних та завислих під час звалювання дерев. Під час звалювання здорових дерев необхідно дотримуватись таких вимог: спилювання дерев діаметром не більше 8 см дозволяється звалювати без підпилка; під час звалювання дерев діаметром від 8 до 12 см підпилок дозволяється виконувати одним різом, а спилювання робити на висоті на 1-2 см вище підпилка, без залишення недопилка; при звалюванні дерев діаметром більше 12 см підпилок слід виконувати двома різми на глибину не менше $\frac{1}{4}$ діаметра у прямостоячих і $\frac{1}{3}$ - у похилених, а також дерев з одностороннім розвитком крони; підпилок на деревах діаметром понад 12 см потрібно виконувати так, щоб нижня його частина була перпендикулярна до осі дерева, а верхня утворювала з нижньою площиною кут 45-55 градусів; у дерев діаметром понад 1 м клиновидний підпилок дозволяється замінити на підпилок з двома паралельними різми паралельними різам, розміщеними на відстані $\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{10}$ діаметра стовбура; після підпилювання здорових дерев виконати горизонтальні заболонні підпили з обох боків стовбура (на висоті спилювання) глибиною біля 10 % діаметра пенька; кореневі лапи на рівні пенька, що з'єднуються з недопилком, обов'язково спилювати; спилювання дерев діаметром більше 12 см повинно виконуватись перпендикулярно до осі дерева на 2-3 см вище нижньої площини підпилка. Під час спилювання здорових дерев у тому числі «у замок», необхідно залишати недопилок: при діаметрі стовбура в місці спилювання від 13 до 20 см - 1 см, від 21 до 40 см - 2 см, від 41 до 60 см - 3 см, від 61 і більше - 4 см. У дерев пошкоджених гнилизною або трухлявістю, ширині недопилка збільшується на 2 см. Перед початком спилювання дерев вальник лісу та помічник вальника повинні переконатися у відсутності сторонніх людей в небезпечній зоні звалювання 60 м, а при схилі 15 градусів - на всю протяжність до підніжжя схилу, а перед падінням дерев подати гучний сигнал. При появі у небезпечній зоні звалювання людей за інших обставин, а також тварин звалювання дерев слід призупинити і забезпечити виведення їх за межі небезпечної зони. На схилах крутістю до 150 градусів звалювання визначає керівник лісосічних робіт в залежності від їх нахилу і способу трелювання деревини на лісосіці. На схилах крутістю понад 15 градусів напрям розроблення лісосіки приймається від підосви схилу до вершини, а напрям звалювання дерев - верхівкою до підніжжя схилу або під кутом не більше 45 градусів до його вертикалі. Дерев, які мають нахил більше 5 градусів у бік вершини схилу крутістю до 15 градусів, дозволяється звалювати в бік нахилу на звільнену від лісу територію. На схилах більше 15 градусів звалювання або зламання дерев у бік їх нахил виконувати за допомогою сталевго канату трактора, який встановлюється вище схилом від дерева і приземляється не більше 45 градусів до його вертикалі. Дерев, які мають нахил більше 5 градусів у бік вершини схилу крутістю до 15 градусів, дозволяється звалювати в бік нахилу на звільнену від лісу територію. На схилах більше 15 градусів звалювання або зламання дерев у бік їх нахил виконувати за допомогою сталевго канату

відокремити її не вдалося, проводити за допомогою трактора і троса довжиною не менше 35 метрів. Із цього випадку необхідно перед звалюванням на комлеву частину закріплюють канат лебідки трактора, навішуючи його звалювальною вилкою, знаходячись з нагірного боку. Звалювання комлевої частини разом із зламаною вершиною виконувати під кутом 90 градусів до вертикальної площини, яка проходить через вісь зламаної частини дерева. При виконанні недопилку товщиною у 2 рази більшою від нормативного, вальник лісу та його помічник повинні відійти на безпечну віддаль та не перебувати у вертикальній площині натягнутого сталевго канату. Звалювання комлевої частини разом із зламаною вершиною без застосування лебідки трактора, а також вздовж вертикальної площини, яка проходить через вісь зламаної частини дерева забороняється.

3. Якщо зламана частина дерева відокремлена від стоячої комлевої (відземкової) частини, то звалювання пенька "зламання" необхідно виконувати як окремо стоячого дерева. Забороняється залишати незвалювані (неприземленими) стоячі комлеві (відземкові) злами. Звалювання нахилених окремо стоячих дерев з частково пошкодженою кореневою частиною виконувати в сторону їх нахилу.

4. Нахилені, надколені в комлевій частині дерева дозволяється спилювати тільки після попереднього обв'язування стовбура в нижній його частині ланцюгом (бандажем) або канатом (п'ятьма вигнутими) і забивання не менше двох клинків під обв'язку. Глибина підпилку таких дерев повинна складати до $\frac{1}{2}$ діаметра комлевої частини (відземка) в залежності від нахилу.

5. Перед тим як розпочати зняття (звалювання) завислих дерев необхідно в кожному конкретному випадку визначити характер зависання та виходячи з цього визначити способи звалювання:

5.1. Якщо зависле дерево має злам, невідокремлений від пня, то підпилки дерева виконувати біля зламаних бокових сторін з недопилком шириною 4-6 см; після цього дерево звалювати при допомозі трактора в сторону з кутом 90 градусів до поздовжньої осі завислого дерева;

5.2. Якщо дерево має злам на висоті більше 1 метра від землі, а вершинна частина його зависла на іншій частині дерева та не може бути відокремлена від стоячої комлевої частини лебідкою чи трактором, то на комлеву частину закріпити канат лебідки трактора під кутом 90 градусів до поздовжньої вершинної частини; з боку натягнутого канату комлевій частині виконати підпилки до $\frac{1}{2}$ діаметра, із зворотної сторони підпилку виконати спилування, залишивши недопилки шириною 4-6 см, після чого дерево звалювати трактором. Декілька нахилених завислих дерев підпилювати, спилювати та знімати за допомогою трактора за вищевказаними способами. Кожне зависле дерево в цьому випадку знімати окремо. Першим знімати дерево, яке знаходиться зверху.

6. Лежачі на землі вітровальні дерева розробляти наступними способами:

6.1. Якщо дерево звалене з корінням і стовбур лежить на землі, то для унеможливлення перекидування кореневої брили у попереднє положення її необхідно закріпити спеціальними підпирками, до яких закріпити канат, після чого виконати відпилювання стовбура від кореневої брили. Стовбур відпилювати двома різаними спочатку зверху на глибину не менше $\frac{1}{2}$ діаметра, а потім знизу ближче до брили на відстані 2-3 см від площини першого різання. Якщо дерево щільно прилягло до землі, під стовбуром виривають канавку для вільного проходження пилки знизу. Кореневу брилу лебідкою або трактором повертають на місце попереднього положення (гори вгору або вгору).

6.2. При відпилюванні стовбура від кореневої брили, а також завислих вершин або стовбурів для унеможливлення затискування пиляльної шини пилки необхідно підкласти під стовбур підкладки. Підтримувати стовбур ногою або рукою заборонено.

6.3. Якщо дерево повалене з корінням, лежить на землі і має зовнішній прогин, то кореневу брилу закріпити канатом з протилежного боку від місця перебування вальника, підкласти підкладки під кутом 90 градусів до поздовжньої осі дерева і встановити підпирки під кореневу брилу. Відокремлювати стовбур від кореневої брили двома різаними двома різаними: перший знизу, другий зверху. Решту операцій виконувати так, як вказано вище. Для унеможливлення викиду стовбурної частини в сторону до початку пиляння дерево необхідно міцно укріпити до пеньків або стоячих дерев чокером або прядив'яним канатом. У всіх випадках при відпилюванні стовбура від кореневої брили вальник повинен визначити можливі розвороти стовбурної частини. Для унеможливлення викиду стовбурної частини в сторону до початку пиляння дерево необхідно міцно укріпити до пеньків або стоячих дерев чокером або прядив'яним канатом. У всіх випадках при відпилюванні стовбура від кореневої брили вальник повинен визначити можливі розвороти стовбурної частини. Під час пиляння вальник повинен знаходитися із сторони, протилежній можливому розвертання стовбура. Під час пиляння вальник повинен знаходитися на схилах, при відпилюванні кореневої брили вальник лісу та інші особи, які беруть участь у виконанні робіт, повинні перебувати з нагірного боку. При розробці вітровально-буреломного лісу забороняється обрубувати сучки на деревах, на які вони спираються, ходити по звалених деревах, знаходитися вивернутої кореневої брили, підрубувати корені вивернутого дерева.

6.4. Якщо зависле дерево повністю відломилось від комлевої частини стовбура і спирається на землю, необхідно стягнути за допомогою трактора (лебідки), коней.

6.5. Зігнуті дерева, верхівки яких придавлені до землі снігом, землею чи деревиною, спилювати вивільнення їх верхівок за допомогою троса, трактора чи ручної лебідки.

6.6. При затискуванні пиляльного апарату зупинити бензопилу, від'єднати пиляльний апарат і звалити дерево за допомогою трактора з тросом довжиною не менше 35 метрів. Не дозволяється звалювати дерево за допомогою бензопилки з метою унеможливлення розколювання дерева при розпилюванні або падіння дерева в невизначеному напрямку. Якщо бензопилка затиснута при падінні дерева, негайно її залишити та відійти на безпечну віддаль. Звалювання таких дерев виконувати з використанням троса трактора чи ручної лебідки, відійти на безпечну віддаль. Звалювання таких дерев виконувати з використанням троса трактора чи ручної лебідки, відійти на безпечну віддаль. Звалювання таких дерев виконувати з використанням троса трактора чи ручної лебідки, відійти на безпечну віддаль, що перевищує її висоту на вирубану площу чи в промісті між деревами. Після звалювання одного дерева або відокремлення стовбурної частини одного дерева від комлевої глибини, вальник лісу та помічник вальника

ь обрубку та обрізку сучків, попередньо закріпивши стовбурну частину від сковзання або перекочування за допомогою чокара або канату до здорових пнів або стоячих дерев.

Обрубку, обрізування гілок та сучків проводити поза небезпечною зоною звалювання дерев на відстані не менше 60м від їх місця звалювання. При куті нахилу схилу понад 15° обрубання, обрізування здійснювати лише на одній горизонталі з місцем виконання інших

операцій або після їх закінчення. На схилі крутизною до 15° відстань між двома обрубниками сучків становить не менше 10м (хвойні дерева) та 15м (листяні). На схилі понад 15° відстань між обрубниками сучків становить 30м. До початку обрубання гілок закріпити дерева, які повалені уздовж схилу з кутом нахилу більше 20°. Повалені дерева впоперек схилу, необхідно закріплювати при куті нахилу схилу більше 15 градусів, знаходячись з нагірного боку щодо дерева, упевнившись у відсутності людей в небезпечній зоні обрубання на схилі до 15°, а на схилах понад 15 градусів, і нижче схилом, відсутні люди. Обрубання гілок має здійснюватись у напрямку від відземка до верхівки дерева. Під час роботи забороняється: обрубання гілок сокирою із тріснутим топорищем; переміщення працівника по поваленому дереві або перебування з боку розташування гілок, які підлягають обрубанню; виконання роботи на нестійко лежачих деревах без попереднього закріплення їх; обрубання сучків на деревах, натягнутих на щит трактора або на лісовозному транспорті.

Розкрязування дерев та хлестів дозволяється на відстані поза небезпечними зонами звалювання дерев на схилах не ближче 60м від місця трелювання. Перед розкрязуванням деревини на лісосіці необхідно: переконатися у стійкості положення стовбура та при необхідності закріпити його підпірками або підкладками з деревини; закріпити дерева або частини дерев, які лежать уздовж схилу крутістю понад 20 градусів, надійно прив'язавши їх до пеньків, дерев, виступів скель тощо; розкрязувати дерева, що лежать уздовж схилу крутістю понад 20 градусів, слід у напрямку від верхівки до відземка, що дозволяє уникнути накочування сортиментів на працівника, який перебуває нижче схилом; дерева, які лежать поперек схилу, слід закріплювати при крутості його понад 15 градусів, а під час їх розкрязування працівник повинен перебувати з нагірного боку. Під час розкрязування слід уникати: утримання стовбура ногою працівника; розкрязування деревини в штабелях і пачках без попереднього розкочування хлестів, а також стоячи на них. Розкрязування хлестів, які щільно прилягають до поверхні ґрунту і не перебувають під напругою, дозволяється виконувати одним пропиленням. Якщо хлист у місці його розкрязування стиснутий знизу, а розтягнутий зверху перший різ на глибину однієї третини його діаметра слід робити знизу від землі, а другий – зверху в зоні розтягнення. У разі розтягнення хлиста знизу, перше пропилення необхідно робити зверху у зоні стиснення, а друге – знизу. Під час розкрязування деревних хлестів бензиномоторною пилкою необхідно виконувати дрібний ремонт, заміну пильного ланцюга, заправляти паливно-мастильними матеріалами на відстані щонайменше 10м від людей.

Трелювання деревини проводиться гусеничними або колісними тракторами по підготовлених волоках на ширину не менше 5м (з класом тяги 6-29 кН) та на косогах ширину 7м (з класом тяги 30-60 кН) з поздовжнім ухилом (гусеничні) не більше 15 градусів протягом року і від 16 градусів до 25 градусів у літню пору, коли волок сухий, Трелювання деревини колісними тракторами виконувати на спуск 17 градусів (літом) та 13 градусів (зимою та мокру погоду), на підйомі 7 градусів. Трелювання дров 1м і балансів 1,25м проводити на тракторних санях. Заїзди трактора на небезпечну територію дозволяється здійснювати за вказівкою керівника лісосічних робіт для приземлення небезпечних (завислих) дерев та їх витягування на території помірного ризику, а також для розтягування завалів.

При під'їзді трактора до небезпечної зони звалювання для трелювання хлестів тракторист зупиняє трактор біля меї небезпечної зони та подає звуковий сигнал вальникові. При отриманні відповідного дозволу вальника або помічника, тракторист з трактором заїжджає в небезпечну зону. Чокерування слід виконувати на 0,9-1,2м за верхівку, а за товщій кінець 0,5-0,7м. Вальник з помічником, впевнившись, що трактор вніхав з вантажем з небезпечної зони та переконавшись, що в небезпечній зоні не має членів бригади і сторонніх осіб, приступають до звалювання чергового дерева.

В кінці зміни лісоруб шостого та лісоруб четвертого розрядів проводять на верхньому складі розкрязування хлестів напівхлестів на сортименти на розкрязувальні площадки, обладнані підкладними колодами.

Розкрязування деревини на сортименти виконувати після попереднього розтягування хлестів, напівхлестів в один ряд з закріпленням їх в стійкому положенні. Зона безпеки на розкрязувальному майданчику повинна бути в радіусі не менше 5м від технічних засобів, що працюють, від деревини і допоміжних пристроїв, які рухаються. Верхньоскладські роботи виконувати не ближ 10м від стіни.

Навантажування ділової деревини та дров'яного догоття на верхньому складі виконувати гідроманіпуляційною установкою типу «Фіскарс», дрова (короткомір) – ручним способом із землі на автомашину.

Усі працівники які зайняті на лісосічних роботах, або на переміщеннях круглих лісоматеріалів, а також особи, які прибули на лісосіку повинні працювати в захисних касках, а лісоруби на звалюванні дерев та чокерівник - у сигнальних жилетках. Суміщення двох і більше фаз робіт на одній пасіці в одній небезпечній зоні забороняється. Перехід на слідуочу пасіку для її розробки лісозаготівельна бригада проводить тільки з дозволу керівника робіт (майстер) та після виконання всіх фаз робіт у попередній пасіці.

VII. ОСОБЛИВІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ

1. До роботи зі звалювання дерев слід допускати лише вальників, які пройшли спеціальну підготовку у навчальних закладах. Перед початком розроблення нової лісосіки всі члени бригади повинні пройти позаплановий інструктаж на робочому місці. При проведенні підготовчих робіт та рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства, в першу чергу необхідно звалювати найбільш небезпечні дерева. Зняття завислих дерев слід здійснювати за допомогою ручних лебідок, трактором з канатом довжиною не менше 35 м або кіньми.
2. Нормативні акти та інші документи, вимоги яких обов'язкові для виконання бригадою (ланкою) у доповнення до вимог карти № _____

(інструкція з охорони праці, карта технологічного процесу на верхньолісоскладські роботи, технологічна інструкція та інші)

VIII. ПРИРОДООХОРОННІ ТА ЛІСІВНИЧІ ВИМОГИ

Наблюдати за тривалістю роботи на гірських ділянках, зупинити роботу (щодо збереження підросту, дерев цінних порід, дерев-насічників, відвернення ерозії ґрунту тощо) на певних ділянках. Як наслідок чого матеріально втрачаються дерева в тих місцях, де вони не потрібні.

Техкарту склав
СПД

(підпис, ініціали, прізвище)
(підписи)

« » 20 ____ року

Техкарту отримав: майстер
(керівник лісозаготівельних робіт СПД)

(підпис, ініціали, прізвище)

« » 20 ____ року

З вимогами техкарти ознайомлені:
бригадир, працівники СПД

Гурч В. В.

Лисенко Н. І.

Копію карти технологічного процесу

одержав:

Бригадир СПД

(підпис, ініціали, прізвище)

Відповідальний за охорону праці
на лісосіці

(прізвище, ініціали, посада, підпис особи СПД)

IX. КОРОТКІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ЗАПОВНЕННЯ КАРТИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА НАДАННЯ ПОСЛУГ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

1. Перед складанням карти технологічного процесу проводиться обстеження лісосіки, під час якого визначаються та коротко описуються види та обсяги робіт, які відповідно до вимог безпеки праці необхідно виконати. Карта затверджується після приземлення небезпечних дерев на територіях, названих у пункті 4 акта.

2. Карта технологічного процесу розроблення лісосіки складається відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з охорони праці у 3-х примірниках. Перший примірник на період розроблення лісосіки зберігається у «Виконавця», другий - у «Замовника». Третій примірник видається бригадиру лісозаготівельної бригади «Виконавця». Після закінчення лісозаготівельних робіт перший примірник передається для зберігання в контору лісництва (лісопункту).

Приватне підприємство

(назва підприємства)

ФОП "Звоник Н.Б."

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Приватний підприємець

(підпис, ініціали, прізвище)

« » 20 року.

Х. АКТ ГОТОВНОСТІ ЛІСОСІКИ ДО РОЗРОБЛЕННЯ

« » 20 року

Відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці стосовно виконання лісозаготівельних робіт в Львівському лісництві, на лісосіці в кв. № 5, виділі № 9, площа 1,3 га, урочищі Звоник проведені такі підготовчі роботи:

№ п/п	Види підготовчих робіт про виконання	Відмітка	Підписи особи, що перевіряла виконання
1	2	3	4
1	Визначення на місцевості меж лісосіки	визначено	У
2	Визначення меж щонайменше 60-метрової зони безпеки навколо лісосіки та додаткової робочої території	визначено	У
3	Установлення заборонних знаків обгородження небезпечних зон	установлено	У
4	Приземлення небезпечних дерев:	приземлено	У
4.1	на лісосіці, поза зонами безпеки	приземлено	У
4.2	у зонах безпеки шириною щонайменше 60 м навколо лісосіки	приземлено	У
4.3	повздовж лісовозних доріг, під'їзних та треповальних шляхів	приземлено	У
4.4	у радіусі не менше 60 м від передбачених місць розташування:	приземлено	У
4.4.1	побутового приміщення	приземлено	У
4.4.2	верхніх лісоскладів	приземлено	У
4.4.3	стоянки техніки	приземлено	У
4.4.4	складу пально-мастильних матеріалів	приземлено	У
5	Розмітка лісосіки на пасіки	розмічено	У
6	Визначення магістральних волоків	визначено	У
7	Визначення пасічних волоків	визначено	У
8	Будівництво лісовозних доріг	відсутній	У
9	Перевірка рівня радіації на радіактивно забруднених територіях	відсутній	У
10	У гірських та горбистих умовах додатково:		
10.1	улаштування волоків з веденням земляних робіт на косогорах	улаштування новий бокс	У
10.2	підготовка трас канатних установок	відсутній	У
10.3	монтаж канатних установок		
11	Інші роботи		

Приватний підприємець

(підпис, ініціали, прізвище)

Майстер СПД

(підпис, ініціали, прізвище)

Бригадир СПД

(підпис, ініціали, прізвище)

Примітка. При підготовці лісосіки до рубок догляду за лісом та санітарних, якщо волоки на косогорах не влаштовуються, вимоги пунктів 6, 7 можуть не виконуватись, а роботи, названі в пункті 4.1, дозволяється проводити в процесі розроблення лісосіки за умови відсутності на деревах снігу та льоду.

ЕКЗ. 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Мінінфраструктури України,

Мінінфраструктури України

SGS-FM/CSC-011070

Головний менеджер:

"Великобержнянська совагоспартель"

TSC 100%

Код за ЄДРПОУ 22114543

**ТОВАРО-ТРАНСПОРТНА НАКЛАДНА
при перевезенні деревини
автомобільним транспортом (ТТН-ліс)**

серія ЗКВ № 160345 від 04.10.2018 р.

Перевізник Фоп Бегині А В

Автомобіль Урал

Причіп держ. №

Водій

держ. № АО 6494 ВА

Шаповалов А В

(підпис та прізвище)

Пункт навантаження:

Лютянське лісництво, Франко - Трель

(назва структурного підрозділу)

Б кв (35 вид) 1 діл.

Пункт розвантаження:

с Тихий

Вантажоодержувач:

Тихівська с/р для клуба

Вид рубки: СВЛР

Умови відвантаження: Франко - Трель

ВІДОМОСТІ ПРО ВАНТАЖ

при відпуску штабелів:

Дрова (ГОСТ 3243-88 для палив
(продукція)

бук

(порода)

Штабель

Н, м L, м W, м Коеф. V, м3

Ціна за м3

Сума, м3

висота довжина ширина перевороту об'єм

(без ПДВ)

(без ПДВ)

1,6 3,52 1,9 0,68 7,277

800,00

5821,60

Разом: 1 шт., V: 7,277 м3

Всього відпущено: 1 шт., V: 7,277 м3, бирок 1 шт.

на суму: 5821,60 грн, ПДВ 1164,32

Разом 6985,92 грн

шість тисяч дев'ятсот вісімдесят п'ять гривень

92 копійок з ПДВ

(сума словами)

Відпустив Лісничий

Іваник Ю М

Прийняв до перевезення

Водій

Шаповалов А В

Деревину одержав:

за дорученням від 04.10.2018 р. №

(підпис)

(підпис)

Іванчук А.І.М

Прийняв до перевезення
вантаж
Шаповалов А.В.

Деревину одержала
в електронному форматі від 04.10.2018р. 118

(підписи та прізвища)

(підпис)

Додаток до ТТН-ліс: серія ЗКВ № 160345
від 04.10.2018 р.

Пункт навантаження:

Лютянське лісництво, Франко - Трель

власність держави України

5 кв (35 вид) 1 діл.

Вантажодержувач:

Тихівська с/р для клуба

Вид рубки: СВЛР

Умови відвантаження: Франко - Трель

ПЕРЕЛІК ДЕРЕВИНИ

при відпуску штабелів:

Дрова (ГОСТ 3243-88 для палив (продукція)			бук (порода)	Штабель
H, м висота	L, м довжина	W, м ширина	Коеф. переводу	V, м3 об'єм
1,6	3,52	1,9	0,58	7,277

Разом: 1 шт., V: 7,277 м3, бирок 1 шт.

Всього по документу: 1 шт., V: 7,277 м3.

Відпустив Підписний
Іванчук А.І.М

Прийняв до перевезення
вантаж
Шаповалов А.В.

Примітка: Цей документ підготовлено та передано
до облікової системи в електронному форматі.
Двовимірний штрих-код документа:

